

Onsdagen den 10 mars 2021

P9_TA(2021)0073

Företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet

Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2021 med rekommendationer till kommissionen om företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet (2020/2129(INL))

(2021/C 474/02)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden ⁽¹⁾ (EU:s *timmerförordning*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG ⁽²⁾ (*redovisningsdirektivet*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy ⁽³⁾ (*direktivet om icke-finansiell rapportering*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden ⁽⁴⁾ (*förordningen om konfliktmineraler*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/828 av den 17 maj 2017 om ändring av direktiv 2007/36/EG vad gäller uppmuntrande av aktieägares långsiktiga engagemang ⁽⁵⁾ (*direktivet om aktieägares rättigheter*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten ⁽⁶⁾ (*direktivet om skydd för visselblåsare*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn ⁽⁷⁾ (*upplysningsförordningen*),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 ⁽⁸⁾ (*taxonomiförordningen*),
- med beaktande av *Handlingsplan för Finansiering av hållbar tillväxt* ⁽⁹⁾,
- med beaktande av *Den europeiska gröna given* ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ EUT L 295, 12.11.2010, s. 23.

⁽²⁾ EUT L 182, 29.6.2013, s. 19.

⁽³⁾ EUT L 330, 15.11.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 130, 19.5.2017, s. 1.

⁽⁵⁾ EUT L 132, 20.5.2017, s. 1.

⁽⁶⁾ EUT L 305, 26.11.2019, s. 17.

⁽⁷⁾ EUT L 317, 9.12.2019, s. 1.

⁽⁸⁾ EUT L 198, 22.6.2020, s. 13.

⁽⁹⁾ COM(2018)0097.

⁽¹⁰⁾ COM(2019)0640.

Onsdagen den 10 mars 2021

- med beaktande av kommissionens riktlinjer för icke-finansiell rapportering (metod för rapportering av icke-finansiell information)⁽¹¹⁾ och kommissionens riktlinjer för icke-finansiell rapportering: *Tillägg avseende rapportering av klimatrelaterad information*⁽¹²⁾,
- med beaktande av sina resolutioner av den 25 oktober 2016 om företagens ansvar för allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i tredjeländer⁽¹³⁾, av den 27 april 2017 om EU:s flaggskeppsinitiativ för klädsektorn⁽¹⁴⁾ och av den 29 maj 2018 om hållbara finanser⁽¹⁵⁾,
- med beaktande av Parisavtalet, som antogs den 12 december 2015 (*Parisavtalet*),
- med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs 2015, särskilt de 17 målen för hållbar utveckling,
- med beaktande av FN:s ram för företag och mänskliga rättigheter, med titeln *Protect, Respect and Remedy* ("skydda, respektera och åtgärda") från 2008,
- med beaktande av Förenta nationernas vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter⁽¹⁶⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer för multinationella företag⁽¹⁷⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande⁽¹⁸⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfulla leveranskedjor i klädes- och skoindustrin⁽¹⁹⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfulla leveranskedjor för mineraler från konfliktdrabbade områden och högriskområden⁽²⁰⁾,
- med beaktande av OECD:s och FAO:s gemensamma riktlinjer för ansvarsfulla leveranskedjor i jordbruket⁽²¹⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet inom ansvarsfullt företagande för institutionella investerare⁽²²⁾,
- med beaktande av OECD:s vägledning om tillbörlig aktsamhet för ansvar beträffande företagslångivning och värdepapperstecknande⁽²³⁾,
- med beaktande av ILO:s förklaring från 1998 om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet och uppföljningen till den⁽²⁴⁾,
- med beaktande av ILO:s trepartsförklaring från 2017 om principer för multinationella företag och socialpolitik⁽²⁵⁾,

⁽¹¹⁾ EUT C 215, 5.7.2017, s. 1.

⁽¹²⁾ EUT C 209, 20.6.2019, s. 1.

⁽¹³⁾ EUT C 215, 19.6.2018, s. 125.

⁽¹⁴⁾ EUT C 298, 23.8.2018, s. 100.

⁽¹⁵⁾ EUT C 76, 9.3.2020, s. 23.

⁽¹⁶⁾ https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

⁽¹⁷⁾ <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines>

⁽¹⁸⁾ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>

⁽¹⁹⁾ <http://www.oecd.org/industry/inv/mne/responsible-supply-chains-textile-garment-sector.htm>

⁽²⁰⁾ <https://www.oecd.org/corporate/oecd-due-diligence-guidance-for-responsible-supply-chains-of-minerals-from-conflict-affected-and-high-risk-areas-9789264252479-en.htm>

⁽²¹⁾ <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/rbc-agriculture-supply-chains.htm>

⁽²²⁾ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>

⁽²³⁾ <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-for-responsible-corporate-lending-and-securities-underwriting.htm#:~:text=Due%20Diligence%20for%20Responsible%20Corporate%20Lending%20and%20Securities%20Underwriting%20provides,risks%20associated%20with%20their%20clients>

⁽²⁴⁾ <https://www.ilo.org/declaration/thedeclaration/textdeclaration/lang-en/index.htm>

⁽²⁵⁾ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—emp_ent/—multi/documents/publication/wcms_094386.pdf

Onsdagen den 10 mars 2021

- med beaktande av FN:s broschyr *Gender Dimensions of the Guiding Principles on Business and Human Rights* ⁽²⁶⁾ (inte översatt till svenska) – om könsaspekter av de vägledande principerna om företag och mänskliga rättigheter,
  - med beaktande av den franska lagen nr 2017-399 om moderföretags och beställande företags vaksamhetsplikt ⁽²⁷⁾,
  - med beaktande av den nederländska lagen om införande av en omsorgsplikt för att förhindra tillhandahållande av varor och tjänster som framställs med hjälp av barnarbete ⁽²⁸⁾,
  - med beaktande av ministerkommitténs rekommendation CM/Rec(2016)3 till medlemsstaterna om mänskliga rättigheter och företagande, som antogs av ministerkommittén den 2 mars 2016,
  - med beaktande av studien från generaldirektoratet för EU-extern politik från februari 2019 *Access to legal remedies for victims of corporate human rights abuses in third countries* (inte översatt till svenska) – om tillgång till rättsmedel för offer för människorättskränkningar i tredjeländer ⁽²⁹⁾,
  - med beaktande av briefingarna från generaldirektoratet för EU-extern politik från juni 2020 *EU Human Rights Due Diligence Legislation: Monitoring, Enforcement and Access to Justice for Victims* ⁽³⁰⁾ och *Substantive Elements of Potential Legislation on Human Rights Due Diligence*, (inte översatt till svenska) – om EU:s lagstiftning om tillbörlig vaksamhet avseende mänskliga rättigheter: övervakning, verkställighet och tillgång till rättslig prövning för brottsoffer, och om väsentliga delar av möjlig lagstiftning om tillbörlig aktsamhet avseende mänskliga rättigheter,
  - med beaktande av den studie som utarbetats för Europeiska kommissionens räkning med titeln *Study on Due Diligence requirements through the supply chain* (inte översatt till svenska) – om krav på tillbörlig aktsamhet genom leveranskedjan ⁽³¹⁾,
  - med beaktande av den studie som utarbetats för Europeiska kommissionens räkning med titeln *Study on "Directors" duties and sustainable corporate governance* (inte översatt till svenska) – om styrelseledamöters skyldigheter och hållbar företagsstyrning ⁽³²⁾,
  - med beaktande av barnrättsprinciperna för företag (*Children's Rights and Business Principles*), som utvecklats av Unicef, FN:s Global Compact och Rädda Barnen ⁽³³⁾,
  - med beaktande av kommissionens handlingsplan för kapitalmarknadsunionen (COM(2020)0590),
  - med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om obligatorisk tillbörlig aktsamhet (*Mandatory due diligence*),
  - med beaktande av artiklarna 47 och 54 i arbetsordningen,
  - med beaktande av yttrandena från utskottet för utrikesfrågor, utskottet för internationell handel och utskottet för utveckling,
  - med beaktande av betänkandet från utskottet för rättsliga frågor (A9-0018/2021), och av följande skäl:
- A. I artiklarna 3 och 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) anges att unionen i sina förbindelser med den övriga världen ska bekräfta och främja sina värderingar och principer, närmare bestämt rättsstatsprincipen och respekten för och skyddet av de mänskliga rättigheterna, samt bidra till hållbar utveckling av vår jord, solidaritet, fri och rättvis handel och strikt efterlevnad och utveckling av internationell rätt. Mer specifikt ska unionen främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländerna med det primära syftet att utrota fattigdom, och den ska respektera dessa principer och eftersträva dessa mål i utvecklingen och genomförandet av de externa aspekterna av sin övriga politik.

⁽²⁶⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/Gender_Booklet_Final.pdf

⁽²⁷⁾ Loi n° 2017-399 du 27 mars 2017 relative au devoir de vigilance des sociétés mères et des entreprises donneuses d'ordre, JORF n° 0074 du 28 mars 2017 (inte översatt till svenska) (Republiken Frankrikes officiella tidning nr 0074 av den 28 mars 2017).

⁽²⁸⁾ Wet van 24 oktober 2019 n. 401 houdende de invoering van een zorgplicht ter voorkoming van de levering van goederen en diensten die met behulp van kinderarbeid tot stand zijn gekomen (Wet zorgplicht kinderarbeid) (inte översatt till svenska) (Lag nr 401 av den 24 oktober 2019 om omsorgsplikt beträffande barnarbete).

⁽²⁹⁾ Europaparlamentets utredningsavdelning för yttre förbindelser, PE 603.475 – februari 2019.

⁽³⁰⁾ Europaparlamentets utredningsavdelning för yttre förbindelser, PE 603.505 – juni 2020.

⁽³¹⁾ Generaldirektoratet för rättsliga frågor och konsumentfrågor, januari 2020.

⁽³²⁾ Generaldirektoratet för rättsliga frågor och konsumentfrågor, juli 2020.

⁽³³⁾ <http://childrenandbusiness.org/>

Onsdagen den 10 mars 2021

- B. I artikel 208.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att unionen ska ta hänsyn till målen för utvecklingsarbetet vid genomförande av politik som kan påverka utvecklingsländerna.
- C. Globaliseringen av den ekonomiska verksamheten har förvärrat affärsverksamhetens negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna, inbegripet sociala rättigheter och arbetstagarrättigheter, miljön och den goda statsförvaltningen. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna förekommer ofta i primärproduktionen, särskilt när råvaror utvinns och produkter tillverkas.
- D. Stadgan är tillämplig på all unionslagstiftning och på nationella myndigheter när de tillämpar unionsrätten både i unionen och i tredjeländer.
- E. Om tillbörlig aktsamhet genomförs på ett heltäckande sätt kommer företag på lång sikt att gynnas av bättre företagande med tonvikt på förebyggande snarare än åtgärdande av skada.
- F. Med tanke på att framtida lagstiftning om EU-företags tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet förväntas få extraterritoriella effekter skulle sådan lagstiftning påverka den sociala, ekonomiska och miljömässiga utvecklingen i utvecklingsländerna och deras utsikter att uppnå sina mål för hållbar utveckling. Denna betydande påverkan skulle kunna bidra till unionens politiska mål på utvecklingsområdet.
- G. Företagen bör respektera mänskliga rättigheter, däribland internationella bindande rättigheter och de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan, miljö och god förvaltning och bör inte orsaka eller bidra till någon negativ inverkan i detta avseende. Tillbörlig aktsamhet bör baseras på principen om att inte vålla skada. Artikel 21 i EU-fördraget kräver att unionen främjar och konsoliderar de mänskliga rättigheternas och de grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, såsom de skyddas av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och av stadgan, för att säkerställa hållbar utveckling och konsekvens mellan unionens yttre åtgärder och andra politikområden. Europeiska unionens råd har erkänt att företagens respekt för de mänskliga rättigheterna i företagsverksamheter och leveranskedjor är viktig för att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.
- H. Demokrati, som skyddar de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, är det enda styrelseskick som är förenligt med hållbar utveckling. Korrupktion och bristande transparens undergräver kraftigt de mänskliga rättigheterna.
- I. Rätten till ett effektivt rättsmedel och en rättvis rättegång är grundläggande mänskliga rättigheter som fastställs i artikel 8 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, artikel 2.3 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, liksom i artiklarna 6 och 13 i Europakonventionen och artikel 47 i EU-stadgan. Unionen bör, som en del av sitt åtagande att främja, skydda och förverkliga de mänskliga rättigheterna i hela världen, bidra till att främja rättigheterna för offer för företagsrelaterade människorättskränkningar och brottsliga övergrepp som begås i tredjeländer, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU⁽³⁴⁾ och 2012/29/EU⁽³⁵⁾.
- J. Korrupktion i samband med rättsliga förfaranden kan få förödande konsekvenser för en laglig rättskipning och för rättsväsendets integritet och utgör i sig en kränkning av rätten till en rättvis rättegång, rätten till ett korrekt rättsförfarande och rätten till effektiv rättslig prövning. Korrupktion kan leda till fall med systematiska kränkningar av de mänskliga rättigheterna på affärsområdet, till exempel genom att enskilda personer hindras från att få tillgång till varor och tjänster som stater är skyldiga att tillhandahålla för att fullgöra sina skyldigheter när det gäller mänskliga rättigheter eller genom att dessa varor och tjänster fördyras, genom att uppmuntra till företags olagliga förvärv eller tilldelning av mark eller underlätta penningtvätt, eller genom att bevilja olagliga licenser eller koncessioner till företag i gruvsektorn.

⁽³⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

⁽³⁵⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

Onsdagen den 10 mars 2021

- K. Covid-19-krisen har blottlagt några av de allvarliga nackdelarna med globala leveranskedjor och hur enkelt vissa företag både direkt och indirekt kan överföra negativ inverkan från sin affärsverksamhet till andra jurisdiktioner, särskilt utanför unionen, utan att ställas till svars. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) har visat att företag som har vidtagit proaktiva åtgärder för att hantera riskerna med anknytning till covid-19-krisen på ett sätt som lindrar de negativa effekterna för arbetstagare och leveranskedjor utvecklar mer värde och resiliens på längre sikt, vilket förbättrar deras bärkraft på kort sikt och deras utsikter till återhämtning på medellång till lång sikt.
- L. Vikten av yttrandefrihet samt föreningsfrihet och mötesfrihet, däribland rätten att grunda och bli medlem i fackföreningar, rätten till kollektiva förhandlingar och åtgärder och rätten till skälig ersättning och anständiga arbetsförhållanden, inbegripet hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, bör understrykas.
- M. Enligt ILO:s statistik från hela världen finns det omkring 25 miljoner offer för tvångsarbete och 152 miljoner offer för barnarbete, och det sker 2,78 miljoner dödsfall på grund av arbetsrelaterade sjukdomar per år och 374 miljoner arbetsrelaterade skador utan dödlig utgång per år. ILO har utarbetat flera konventioner för att skydda arbetstagarna, men genomdrivandet av dem är fortfarande bristfälligt, särskilt när det gäller utvecklingsländernas arbetsmarknader.
- N. Det förekommer ihållande utnyttjande och förnedrande av människor genom system med tvångsarbete och slaverilikhande arbete som drabbar miljontals människor, av vilka vissa företag, offentliga eller privata enheter eller personer kunnat dra nytta globalt under 2019. Situationen för de uppskattningsvis 152 miljoner barn som för närvarande utför barnarbete, varav 72 miljoner arbetar under farliga förhållanden och många tvingas till arbete genom våld, utpressning och andra olagliga medel, är oacceptabel och särskilt oroande. Företagen har ett särskilt ansvar för att skydda barn i synnerhet och förhindra alla former av barnarbete.
- O. Grundläggande arbetstagar rättigheter samt sociala och ekonomiska rättigheter finns inskrivna i flera internationella fördrag och konventioner om mänskliga rättigheter, inbegripet den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, ILO:s grundläggande arbetsnormer, och den europeiska sociala stadgan och EU-stadgan. Rätten till arbete, till fritt val av anställning och till ersättning som tillförsäkrar anställda och deras familjer en människovärdig tillvaro utgör grundläggande mänskliga rättigheter som föreskrivs i artikel 23 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Otillräcklig statlig arbetsinspektion, begränsad rätt till domstolsprövning, alltför långa arbetstider, svårlöner, det könsmissiga lönegapet och andra former av diskriminering utgör fortfarande allvarliga problem i ett växande antal länder, i synnerhet i industriella frizoner för bearbetning på export.
- P. FN:s arbetsgrupp för företag och mänskliga rättigheter framhöll den differentierade och oproportionella inverkan som företagsverksamhet har på kvinnor och flickor och har påpekat att tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter bör omfatta både faktisk och potentiell inverkan på kvinnors rättigheter.
- Q. FN:s särskilda rapportör om mänskliga rättigheter och miljö har förklarat att rätten till liv, hälsa, livsmedel, vatten och utveckling samt rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö är nödvändiga för att de mänskliga rättigheterna ska kunna åtnjutas fullt ut. Den särskilda rapportören har även betonat att förlusten av biologisk mångfald undergräver ett fullständigt åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och att stater bör lagstifta om skador på den biologiska mångfalden som orsakas av privata aktörer, liksom av statliga myndigheter. FN:s generalförsamling erkände i sin resolution 64/292 rätten till säkert och rent dricksvatten och sanitet som en mänsklig rättighet. All eventuell lagstiftning bör inbegripa dessa rättigheter.
- R. Företagen har i allmänhet begränsad medvetenhet om de olika typer av inverkan de har på barns rättigheter i sin verksamhet och sina leveranskedjor och om de potentiellt livsändrande konsekvenser som dessa kan få för barn.

Onsdagen den 10 mars 2021

- S. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och FN:s råd för mänskliga rättigheter har förklarat att klimatförändringarna har en negativ inverkan på det fullständiga och faktiska åtnjutandet av mänskliga rättigheter. Stater är skyldiga att respektera de mänskliga rättigheterna i hanteringen av den skadliga inverkan som klimatförändringarna ger upphov till. All lagstiftning om företagens tillbörliga aktsamhet måste vara i enlighet med Parisavtalet.
- T. Korruption på systemnivå strider mot principerna om öppenhet, ansvarsskyldighet och icke-diskriminering, vilket har allvarliga konsekvenser för det faktiska åtnjutandet av mänskliga rättigheter. Medlemsstaterna har enligt OECD:s konvention om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser och Förenta nationernas konvention mot korruption skyldighet att införa effektiva metoder för att förebygga korruption. Bestämmelserna i Förenta nationernas konvention mot korruption bör ingå i skyldigheterna i lagstiftningen avseende tillbörlig aktsamhet.
- U. Denna oroväckande situation har visat hur brådskande det är att göra företagen mer lyhörda, ansvarstagande och ansvarsskyldiga för den negativa inverkan de orsakar, bidrar till eller är direkt kopplade till, och har föranlett en debatt om hur detta ska gå till, samtidigt som detta understryker behovet av en proportionell och harmoniserad unionsövergripande strategi för dessa frågor, vilket också är nödvändigt för att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.
- V. Enligt FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter befinner sig ett stort antal människorättsförsvarare under hot eftersom de uttrycker farhågor om affärsverksamhetens negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna.
- W. Denna debatt har bland annat lett till antagandet av ramar och standarder för tillbörlig aktsamhet inom Förenta nationerna, Europarådet, OECD och ILO. Dessa standarder är dock frivilliga och tillämpningen av dem har därför varit begränsad. Unionslagstiftningen bör gradvis och konstruktivt bygga på dessa ramar och standarder. Unionen och medlemsstaterna bör stödja och engagera sig i de pågående förhandlingarna för att skapa ett rättsligt bindande FN-instrument för transnationella företag och andra företag i fråga om mänskliga rättigheter, och rådet bör ge kommissionen mandat att delta aktivt i dessa pågående förhandlingar.
- X. Enligt en studie från kommissionen iakttar endast 37 procent av de svarande i näringslivet för närvarande tillbörlig aktsamhet i miljöfrågor och avseende mänskliga rättigheter.
- Y. Vissa medlemsstater, såsom Frankrike och Nederländerna, har antagit lagstiftning för att öka företagens ansvarsskyldighet och har infört obligatoriska ramar för tillbörlig aktsamhet. Andra medlemsstater överväger för närvarande att anta sådan lagstiftning, däribland Tyskland, Österrike, Sverige, Finland, Danmark, och Luxemburg. Avsaknaden av en gemensam unionsövergripande strategi i denna fråga kan leda till mindre rättssäkerhet när det gäller företagens befogenheter och till skeva konkurrensvillkor, vilket i sin tur skulle missgynna företag som är proaktiva när det gäller sociala frågor och miljöfrågor. Avsaknaden av harmoniserad lagstiftning om tillbörlig aktsamhet för företag äventyrar de likvärdiga förutsättningarna för företag som är verksamma i unionen.
- Z. Unionen har redan antagit lagstiftning om tillbörlig aktsamhet för vissa sektorer, exempelvis förordningen om konfliktmineraler, timmerförordningen, förordningen om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt) och förordningen mot tortyr. Dessa rättsakter har blivit ett riktmärke för riktad bindande lagstiftning om tillbörlig aktsamhet i leveranskedjorna. Den framtida unionslagstiftningen bör stödja företag att hantera och leva upp till sitt företagsansvar och till fullt anpassas till alla befintliga sektoriella skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet och rapportering, såsom direktivet om icke-finansiell rapportering, samt vara förenlig med relevant nationell lagstiftning, för att undvika överlappning.
- AA. Kommissionen har föreslagit utveckling av en omfattande strategi för konfektionssektorn som en del av den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, som, om en enhetlig uppsättning normer när det gäller tillbörlig aktsamhet och samhällsansvar inkluderas, skulle kunna bli ännu ett exempel på integrering av en mer detaljerad strategi för en viss sektor. Kommissionen bör lägga fram fler förslag till sektorsspecifik unionslagstiftning om obligatorisk tillbörlig aktsamhet, till exempel för sektorer med råvaror som utgör en risk för skogar och ekosystem och för konfektionssektorn.

Onsdagen den 10 mars 2021

1. Europaparlamentet anser att frivilliga standarder för tillbörlig aktsamhet har sina begränsningar och att de inte har lett till några betydande framsteg för att förebygga skada på de mänskliga rättigheterna och miljön eller för tillgång till rättslig prövning. Parlamentet anser att unionen omgående bör anta bindande krav för företag att identifiera, bedöma, förebygga, upphöra med, mildra, övervaka, kommunicera, redovisa, hantera och avhjälpa potentiell och/eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning i de egna värdekedjorna. Parlamentet anser att detta skulle vara till nytta för berörda parter och för företag i fråga om harmonisering, rättssäkerhet, likvärdiga förutsättningar och begränsning av de orättvisa konkurrensfördelar som tredjeländer har till följd av lägre skyddsstandarder samt social och miljömässig dumpning i den internationella handeln. Parlamentet betonar att detta skulle stärka unionsföretagens renommé och unionens anseende som normgivare. Parlamentet betonar att fungerande ansvarsfulla affärsmetoder har påvisade fördelar för företagen, till exempel bättre riskhantering, lägre kapitalkostnader, generellt sett bättre ekonomiskt resultat och ökad konkurrenskraft. Parlamentet är övertygat om att tillbörlig aktsamhet ökar säkerheten och transparensen när det gäller leveransmetoder hos företag som gör inköp från länder utanför unionen och kommer att bidra till att skydda konsumenternas intressen genom att säkerställa produkternas kvalitet och tillförlitlighet, och bör leda till mer ansvarsfulla inköpsmetoder och långsiktiga leverantörsförbindelser för företag. Parlamentet betonar att ramen bör baseras på en skyldighet för företagen att vidta proportionerliga och tillräckliga åtgärder och göra ansträngningar inom ramen för sina resurser.
2. Europaparlamentet betonar att företagen visserligen är skyldiga att respektera de mänskliga rättigheterna och miljön, men att det i grund och botten är staternas och regeringarnas ansvar att skydda de mänskliga rättigheterna och miljön; detta ansvar bör inte överföras till privata aktörer. Parlamentet påminner om att tillbörlig aktsamhet i första hand är en förebyggande mekanism och att företagen först och främst bör åläggas att vidta proportionerliga och tillräckliga åtgärder och göra ansträngningar inom ramen för sina resurser för att identifiera potentiell eller faktisk negativ inverkan och anta strategier och åtgärder för att hantera den.
3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att alltid i den utrikespolitiska verksamheten, inbegripet i handels- och investeringsavtal, inkludera bestämmelser och diskussioner om skyddet av de mänskliga rättigheterna.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en grundlig översyn av företag som är baserade i Xinjiang och exporterar produkter till unionen, för att fastställa potentiella kränkningar av de mänskliga rättigheterna, särskilt sådana som avser förtryck av uigurer.
5. Europaparlamentet påminner om att ett fullständigt åtnjutande av mänskliga rättigheter, inbegripet rätten till liv, hälsa, livsmedel och vatten, är beroende av den biologiska mångfalden, som ligger till grund för ekosystemtjänster som är oundgängliga för människans välbefinnande.
6. Europaparlamentet konstaterar att små och medelstora företag befinner sig i en svår situation till följd av covid-19-pandemin. Parlamentet anser att en viktig målsättning för unionen är att ge dem stöd och skapa ett gynnsamt affärsklimat.
7. Europaparlamentet betonar att kränkningar av de mänskliga rättigheterna och brott mot sociala och miljömässiga standarder kan vara resultatet av ett företags egen verksamhet eller av affärsförbindelser som företaget kontrollerar eller som ingår i deras värdekedja. Parlamentet understryker därför att tillbörlig aktsamhet bör omfatta hela värdekedjan, men även omfatta prioriteringsregler. Parlamentet påminner om att alla mänskliga rättigheter är universella, odelbara och ömsesidigt beroende och sammanlänkade, och bör främjas och respekteras på ett rättvist, likvärdigt och icke-diskriminerande sätt.
8. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av spårbarheten i leveranskedjorna, på grundval av ursprungsreglerna i unionens tullkodex. Parlamentet konstaterar att unionens politik för mänskliga rättigheter och framtida krav på tillbörlig aktsamhet som antagits till följd av ett lagstiftningsförslag från kommissionen bör beaktas i unionens handelspolitik, även i samband med ratificeringen av handels- och investeringsavtal, och bör omfatta handel med alla handelspartner, inte bara sådana med vilka unionen har slutit ett frihandelsavtal. Parlamentet betonar att sådana unionshandelsinstrument bör innehålla kraftfulla efterlevnadsmekanismer, exempelvis indraget förmånstillträde vid bristande efterlevnad.
9. Europaparlamentet anser att alla framtida unionsramar för obligatorisk tillbörlig aktsamhet bör ha ett brett tillämpningsområde och omfatta alla större företag som omfattas av lagstiftningen i en medlemsstat eller som är etablerade på unionens territorium, inbegripet företag som tillhandahåller finansiella produkter och tjänster, oavsett verksamhetsområde och oavsett om de är offentligt ägda eller offentligt kontrollerade företag, plus alla börsnoterade små och medelstora företag och små och medelstora högriskföretag. Parlamentet anser att ramen även bör omfatta företag som är etablerade utanför unionen men som är verksamma på den inre marknaden.

Onsdagen den 10 mars 2021

10. Europaparlamentet är övertygat om att efterlevnaden av kraven på tillbörlig aktsamhet bör vara ett villkor för tillträde till den inre marknaden och att verksamhetsutövare bör vara skyldiga att fastställa och bevisa, genom tillämpning av tillbörlig aktsamhet, att de produkter som de släpper ut på den inre marknaden uppfyller de miljö- och människorättskriterier som anges i den framtida lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet. Parlamentet efterlyser kompletterande åtgärder såsom förbud mot import av produkter som har kopplingar till allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, exempelvis tvångsarbete eller barnarbete. Parlamentet betonar vikten av att inkludera målet att bekämpa tvångsarbete och barnarbete i kapitel om handel och hållbar utveckling i unionens handelsavtal.

11. Europaparlamentet anser att vissa företag, i synnerhet börsnoterade små och medelstora företag och små och medelstora högriskföretag, kan behöva mindre omfattande och formaliserade förfaranden för tillbörlig aktsamhet; genom ett proportionellt tillvägagångssätt bör man ta hänsyn till bland annat verksamhetsområde, företagets storlek, hur allvarliga riskerna med verksamheten, eller i verksamhetens kontext, är för de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning och hur sannolikt det är att dessa risker uppstår, dess affärsmodell, dess position i värdekedjorna och dess produkters och tjänsters karaktär. Parlamentet efterlyser särskilt tekniskt stöd till unionsföretag, särskilt små och medelstora företag, så att de kan uppfylla kraven på tillbörlig aktsamhet.

12. Europaparlamentet understryker att strategier för tillbörlig aktsamhet bör anpassas till målen för hållbar utveckling och unionens politiska mål på området mänskliga rättigheter och miljö, inbegripet den europeiska gröna given, och åtagandet att minska växthusgasutsläppen med minst 55 procent fram till 2030, och unionens internationella politik, särskilt konventionen om biologisk mångfald och Parisavtalet och dess mål att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen klart under 2 °C över förindustriell nivå, och fortsätta ansträngningarna för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå. Parlamentet uppmanar kommissionen att, med meningsfullt deltagande av olika relevanta unionsorgan och unionsbyråer, utarbeta en uppsättning riktlinjer för tillbörlig aktsamhet, inbegripet sektorsspecifika riktlinjer, om hur man kan följa befintliga och framtida bindande rättsliga instrument på unionsnivå och internationell nivå och hur man kan respektera frivilliga rambestämmelser för tillbörlig aktsamhet, inklusive enhetliga metoder och tydliga mått för att mäta effekter och framsteg, på områdena mänskliga rättigheter, miljö och god förvaltning, och upprepar att sådana riktlinjer skulle vara särskilt användbara för små och medelstora företag.

13. Europaparlamentet noterar att certifierade industrisystem ger små och medelstora företag möjligheter att på ett effektivt sätt slå sig samman och dela ansvaret. Parlamentet understryker dock att användningen av certifierade industrisystem inte utesluter möjligheten att ett enskilt företag kan ha brutit mot sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet respektive hållas ansvarigt i enlighet med nationell rätt. Parlamentet noterar att certifierade industrisystem måste bedömas, erkännas och övervakas av kommissionen.

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i framtida lagstiftning följa principen om konsekvent politik för utveckling enligt artikel 208 i EUF-fördraget. Parlamentet betonar att det är viktigt att minimera eventuella motsägelser och skapa synergier med politiken för utvecklingssamarbete, till förmån för utvecklingsländerna, och göra utvecklingssamarbetet effektivare. Parlamentet anser att detta i praktiken innebär att kommissionens generaldirektoratet för internationellt samarbete och utveckling måste involveras aktivt i det pågående lagstiftningsarbetet och att det måste göras en grundlig bedömning av hur relevant framtida unionslagstiftning påverkar utvecklingsländerna ur ett ekonomiskt, socialt, människorättsligt och miljömässigt perspektiv, i linje med riktlinjerna för bättre lagstiftning⁽³⁶⁾ och verktyg nr 34 i verktygslådan för bättre lagstiftning⁽³⁷⁾. Parlamentet påpekar att resultaten av denna bedömning bör beaktas i det framtida lagstiftningsförslaget.

15. Europaparlamentet betonar att det är av avgörande betydelse att säkerställa komplementaritet och samordning med politik, instrument och aktörer för utvecklingssamarbete, och att den framtida unionslagstiftningen därför bör innehålla bestämmelser om detta.

16. Europaparlamentet betonar att kraven på tillbörlig aktsamhet bör utformas med omsorg så att det blir en löpande och dynamisk process, inte bara att "kryssa i rutor", och att strategierna för tillbörlig aktsamhet bör utvecklas i takt med dynamiken i den negativa inverkan. Parlamentet anser att dessa strategier bör omfatta all faktisk eller potentiell negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning, men att man inom ramen för en prioriteringspolitik bör ta hänsyn till hur allvarlig den negativa inverkan är och hur sannolikt det är att den uppstår. Parlamentet anser att det,

⁽³⁶⁾ SWD(2017)0350.

⁽³⁷⁾ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-34_sv

Onsdagen den 10 mars 2021

i linje med proportionalitetsprincipen, är viktigt att så långt som möjligt anpassa de verktyg och ramar som redan finns. Parlamentet betonar vikten av att kommissionen genomför en gedigen konsekvensbedömning för att fastställa typer av potentiell eller faktisk negativ inverkan, undersöka konsekvenserna för likvärdiga förutsättningar på europeisk och global nivå, inbegripet den administrativa bördan för företagen och de positiva konsekvenserna för mänskliga rättigheter, miljö och god förvaltning, och utforma regler som förbättrar konkurrenskraften och skyddet av berörda parter och av miljön, och som är funktionella och tillämpliga på alla aktörer på den inre marknaden, inbegripet börsnoterade små och medelstora företag och små och medelstora högriskföretag. Parlamentet betonar att den konsekvensbedömningen även bör beakta konsekvenserna av det framtida direktivet när det gäller förändringar i den globala värdekedjan med avseende på berörda individer och företag och när det gäller partnerutvecklingsländernas komparativa fördelar.

17. Europaparlamentet understryker att omfattande transparenskrav är en avgörande faktor i lagstiftning om obligatorisk tillbörlig aktsamhet. Parlamentet noterar att bättre information och transparens ger leverantörer och tillverkare bättre överblick, kontroll och kunskap om sina leveranskedjor, ger berörda parter och konsumenter större övervakningsmöjligheter och stärker allmänhetens förtroende för produktionen. Parlamentet betonar i detta avseende att framtida lagstiftning om tillbörlig aktsamhet bör beakta digitala lösningar för att förenkla allmänhetens tillgång till information och minimera den administrativa bördan.

18. Europaparlamentet noterar att tillbörlig aktsamhet också gör det nödvändigt att mäta förfarandens och åtgärders ändamålsenlighet genom lämpliga revisioner och att meddela resultaten, däribland genom att regelbundet utarbeta offentliga utvärderingsrapporter om ett företags förfaranden för tillbörlig aktsamhet och deras resultat i ett standardiserat format som grundar sig på en adekvat och enhetlig rapporteringsram. Parlamentet rekommenderar att rapporterna görs lättillgängliga, särskilt för de som påverkas och sådana som kan komma att påverkas. Parlamentet anser att kraven på offentliggörande bör ta hänsyn till konkurrenspolitiken och det legitima intresset att skydda internt affärskunnande och inte bör leda till oproportionella hinder eller en ekonomisk börda för företagen.

19. Europaparlamentet betonar att en verkkningsfull tillbörlig aktsamhet kräver att företagen i ärligt uppsåt genomför ändamålsenliga, meningsfulla och välinformerade diskussioner med relevanta berörda parter. En unionsram för tillbörlig aktsamhet bör säkerställa att fackföreningar och arbetstagarrepresentanter på nationell nivå, unionsnivå och global nivå deltar i fastställandet och genomförandet av strategin för tillbörlig aktsamhet. Parlamentet betonar att förfarandena för berörda parter deltagande måste garantera säkerhet och skydd för de berörda parternas fysiska och rättsliga integritet.

20. Europaparlamentet betonar att samarbete med handelspartner, i en anda av ömsesidighet, är viktigt för att se till att tillbörlig aktsamhet leder till förändring. Parlamentet understryker vikten av åtföljande åtgärder och projekt för att underlätta genomförandet av unionens frihandelsavtal, och efterlyser en stark koppling mellan sådana åtgärder och horisontell lagstiftning om tillbörlig aktsamhet. Parlamentet begär därför att finansieringsinstrument såsom Aid for Trade används för att främja och stödja spridningen av ansvarsfullt företagande i partnerländer, med bland annat tekniskt stöd för utbildning om tillbörlig aktsamhet, spårbarhetsmekanismer och införlivande av exportorienterade reformer i partnerländer. Parlamentet betonar i detta avseende behovet att främja god förvaltning.

21. Europaparlamentet begär att handelsinstrument ska vara kopplade till – och unionsdelegationer aktivt involverade i – övervakningen av tillämpningen av den framtida lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet av unionsföretag som är verksamma utanför unionen, bland annat genom meningsfulla diskussioner och stöd till rättighetshavare, lokalsamhällen, handelskamrar och nationella människorättsinstitutioner, aktörer i det civila samhället samt fackföreningar. Parlamentet uppmanar kommissionen att samarbeta med medlemsstaternas handelskamrar och nationella människorättsinstitutioner för att tillhandahålla verktyg och information på internet till stöd för genomförandet av den framtida lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet.

22. Europaparlamentet konstaterar att samordning på sektorsnivå skulle kunna göra insatserna för tillbörlig aktsamhet konsekventare och effektivare, möjliggöra utbyte av bästa praxis och bidra till mer likvärdiga villkor.

23. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna, för att genomdriva tillbörlig aktsamhet, bör inrätta eller utse nationella myndigheter som ska utbyta bästa praxis, genomföra undersökningar, utföra tillsyn och utdöma påföljder, med beaktande av hur allvarliga överträdelserna är och om de upprepas. Parlamentet understryker att sådana myndigheter bör få tillräckliga resurser och befogenheter för att fullgöra sitt uppdrag. Parlamentet anser att kommissionen bör inrätta ett europeiskt nätverk för tillbörlig aktsamhet som, tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna, ska ansvara för en

Onsdagen den 10 mars 2021

samordnad och enhetlig reglerings-, undersöknings-, verkställande- och tillsynspraxis, utbytet av information samt uppsikten över de nationella behöriga myndigheternas arbete. Parlamentet anser att medlemsstaterna och kommissionen bör se till att företagen offentliggör sina strategier för tillbörlig aktsamhet på en offentligt tillgänglig och centraliserad plattform som övervakas av de nationella behöriga myndigheterna.

24. Europaparlamentet understryker att omfattande transparenskrav är en avgörande del av lagstiftningen om obligatorisk tillbörlig aktsamhet. Parlamentet konstaterar att bättre information och transparens ger leverantörer och tillverkare bättre kontroll över och kunskap om sina leveranskedjor och stärker allmänhetens förtroende för produktionen. Parlamentet betonar i detta avseende att den framtida lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet bör fokusera på digitala lösningar för att minimera byråkratiska bördor, och uppmanar kommissionen att undersöka nya tekniska lösningar som stöder inrättande och förbättring av spårbarhet i globala leveranskedjor. Parlamentet påminner om att hållbar blockkedjeteknik kan bidra till detta mål.

25. Europaparlamentet anser att en klagomålsmekanism på företagsnivå kan ge effektiv prövning i ett tidigt skede, förutsatt att den är legitim, tillgänglig, förutsebar, likvärdig, öppen och förenlig med de mänskliga rättigheterna, grundar sig på delaktighet och dialog samt skyddar mot repressalier. Parlamentet anser att sådana privata mekanismer måste vara kopplade till rättsliga mekanismer på ett lämpligt sätt, så att de garanterar högsta möjliga skydd för de grundläggande rättigheterna, inbegripet rätten till en rättvis rättegång. Parlamentet betonar att sådana mekanismer aldrig får undergräva offrets rätt att lämna in ett klagomål till behöriga myndigheter eller att väcka talan inför domstol. Parlamentet föreslår att rättsliga myndigheter ska kunna agera efter ett klagomål från tredje part genom säkra och tillgängliga kanaler utan hot om repressalier.

26. Europaparlamentet välkomnar tillkännagivandet att kommissionens förslag kommer att omfatta en ansvarsordning. För att offren ska kunna få tillgång till ett effektivt rättsmedel bör ett företag hållas ansvarigt i enlighet med nationell rätt för den skada som företag som det kontrollerar har orsakat eller bidragit till genom handlingar eller underlåtenheter, om de sistnämnda har gjort sig skyldiga till kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller har orsakat miljöskador, såvida inte företaget kan bevisa att det agerade med vederbörlig omsorg i enlighet med sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet och vidtog alla rimliga åtgärder för att förhindra sådan skada. Parlamentet understryker att tidsbegränsningar, svårigheter med att få tillgång till bevis samt bristande jämställdhet, utsatthet och marginalisering kan vara stora praktiska och förfarandemässiga hinder för tillgången till ett effektivt rättsmedel för offer för kränkningar av mänskliga rättigheter i tredjeländer. Parlamentet betonar vikten av faktisk tillgång till rättsmedel, utan rädsla för repressalier, på ett jämställdhetsmedvetet sätt och även för personer i utsatta situationer, enligt vad som stadgas i artikel 13 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet påminner om att artikel 47 i stadgan ålägger medlemsstaterna att ge rättshjälp till dem som saknar tillräckliga medel, i den mån sådant stöd är nödvändigt för att säkerställa faktisk tillgång till rättslig prövning.

27. Europaparlamentet konstaterar att det kan vara svårt att spåra företag i värdekedjan. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera och föreslå verktyg för att hjälpa företagen med spårbarheten i deras värdekedjor. Parlamentet betonar att digital teknik skulle kunna bistå företagen i deras tillbörliga aktsamhet avseende värdekedjan och minska kostnaderna. Parlamentet anser att unionens innovationsmål bör kopplas till främjandet av mänskliga rättigheter och hållbar samhällsstyrning inom ramen för de framtida kraven på tillbörlig aktsamhet.

28. Europaparlamentet anser att tillbörlig aktsamhet inte automatiskt bör frita företag från ansvar för den skada de har orsakat eller har bidragit till. Parlamentet anser dock att ett robust och effektivt förfarande för tillbörlig aktsamhet kan hjälpa företagen att undvika att orsaka skada. Vidare bör lagstiftningen om tillbörlig aktsamhet tillämpas utan att det påverkar andra gällande ansvarsramar för underentreprenad, utstationering eller leveranskedjor som har fastställts på nationell nivå, unionsnivå eller internationell nivå, inbegripet solidariskt ansvar i underleverantörskedjor.

29. Europaparlamentet betonar att offer för företagsrelaterad negativ inverkan ofta inte skyddas tillräckligt av lagen i det land där skadan har orsakats. Parlamentet anser i detta avseende att relevanta bestämmelser i det framtida direktivet bör betraktas som överordnade tvingande bestämmelser i linje med artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) ⁽³⁸⁾.

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föreslå ett förhandlingsmandat för unionen för att på ett konstruktivt sätt delta i förhandlingarna om ett internationellt rättsligt bindande FN-instrument som ska reglera transnationella företags och andra företags verksamhet i internationell människorättslagstiftning.

⁽³⁸⁾ EUT L 199, 31.7.2007, s. 40.

Onsdagen den 10 mars 2021

31. Europaparlamentet rekommenderar att prioriteten för kommissionens stöd avseende rättsstatlighet, god förvaltning och tillgång till rättslig prövning i tredjeländer bör vara lokala myndigheters kapacitetsuppbyggnad på de områden som den framtida lagstiftningen behandlar, där så är lämpligt.
  32. Europaparlamentet begär att kommissionen utan onödigt dröjsmål lägger fram ett lagstiftningsförslag om obligatorisk tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan, i enlighet med rekommendationerna i bilagan. Parlamentet anser att artiklarna 50, 83.2 och 114 i EUF-fördraget bör väljas som rättslig grund för förslaget, utan att det påverkar de närmare detaljerna i det framtida lagstiftningsförslaget.
  33. Europaparlamentet anser att det begärda förslaget inte får några ekonomiska konsekvenser för unionens allmänna budget.
  34. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution och bifogade rekommendationer till kommissionen och rådet samt till medlemsstaternas regeringar och nationella parlament.
-

Onsdagen den 10 mars 2021

BILAGA TILL RESOLUTIONEN:

REKOMMENDATIONER AVSEENDE INNEHÅLLET I DET BEGÄRDA FÖRSLAGET

REKOMMENDATIONER FÖR UTARBETANDET AV EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM FÖRETAGENS TILLBÖRLIGA AKTSAMHET OCH ANSVARSSKYLDIGHET

DET BEGÄRDA FÖRSLAGETS TEXT

Europaparlamentets och rådets direktiv om företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 50, 83.2 och 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Medvetenheten om företagens ansvar när det gäller deras värdekedjors negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna blev framträdande på 1990-talet, när nya utlokaliseringmetoder inom klädes- och skotillverkning riktade uppmärksamheten mot de dåliga arbetsvillkoren för många arbetstagare i globala värdekedjor, däribland barn. Samtidigt trängde många företag inom olje-, gas-, gruv- och livsmedelsindustrin in i allt mer avlägsna områden och fördrev ofta urbefolkningar utan adekvat samråd eller ersättning.
- (2) I en kontext av allt fler bevis för kränkningar av de mänskliga rättigheterna och miljöförstöring blev det allt mer angeläget att se till att företag respekterade de mänskliga rättigheterna och att offren fick tillgång till rättslig prövning – i synnerhet när värdekedjorna för vissa företag kom att sträcka sig in i länder med svaga rättssystem och svag brottsbekämpning – och att företagen ställdes till svars i enlighet med nationell rätt för att ha orsakat eller bidragit till skada. Mot denna bakgrund välkomnade FN:s råd för mänskliga rättigheter 2008 enhälligt ramen *Protect, Respect and Remedy* ("skydda, respektera och åtgärda"). Denna ram vilar på tre pelare: statens skyldighet att skydda mot brott mot de mänskliga rättigheterna som begås av tredje part, inbegripet företag, genom lämpliga strategier, föreskrifter och domstolsavgöranden; företagens ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna, vilket innebär att agera med tillbörlig aktsamhet för att undvika att inkräkta på andras rättigheter och åtgärda negativ inverkan som uppstår; ökad tillgång för offren till effektiva rättsmedel, såväl i som utanför domstol.
- (3) Denna ram följdes 2011 av godkännandet av de vägledande principerna för företag och mänskliga rättigheter i FN:s råd för mänskliga rättigheter. Genom de vägledande principerna infördes den första globala standarden för tillbörlig aktsamhet, och företagen fick en icke-bindande ram för att omsätta sitt ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna i praktiken. Därefter utarbetade andra internationella organisationer normer för tillbörlig aktsamhet på grundval av de vägledande principerna. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) tog 2011 fram riktlinjer för multinationella företag som i stor utsträckning handlar om tillbörlig aktsamhet, och OECD har utvecklat vägledning för att hjälpa företag att iakttä tillbörlig aktsamhet inom specifika sektorer och leveranskedjor. Europarådets ministerkommitté antog 2016 en rekommendation riktad till medlemsstaterna om mänskliga rättigheter och företag och uppmanade medlemsstaterna att anta lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att se

⁽¹⁾ EUT ...

Onsdagen den 10 mars 2021

till att kränkningar av de mänskliga rättigheterna i ett företags värdekedja ger upphov till civilrättsligt, administrativt och straffrättsligt ansvar inför europeiska domstolar. 2018 antog OECD allmänna riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande. På liknande sätt antog Internationella arbetsorganisationen (ILO) 2017 trepartsdeklarationen om principer som rör multinationella företag och socialpolitik, vilken uppmanar företag att införa mekanismer för tillbörlig aktsamhet för att identifiera, förebygga, mildra och redovisa hur de hanterar sina företags faktiska och potentiella negativa inverkan på internationellt erkända mänskliga rättigheter. I principerna för barns rättigheter och företag, som togs fram 2012 av FN:s Global Compact-initiativ, Rädda Barnen och Unicef, identifieras centrala aspekter av barns rättigheter i samband med företagsrelaterad negativ inverkan, och Unicef har utarbetat en rad vägledande dokument till stöd för företagets tillbörliga aktsamhet i fråga om barn. I den allmänna kommentaren nr 16 från FN:s kommitté för barnets rättigheter från 2013 fastställs en lång rad statliga skyldigheter när det gäller företagssektorns inverkan på barns rättigheter, däribland att staterna ska kräva att företag iakttar tillbörlig aktsamhet avseende barns rättigheter.

- (4) Företagen förfogar således numera över ett stort antal internationella instrument för tillbörlig aktsamhet som kan hjälpa dem att fullgöra sitt ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna. Det går inte att nog poängtera dessa instruments betydelse för företag som tar sin skyldighet att respektera de mänskliga rättigheterna på allvar, men samtidigt kan deras effektivitet hämmas av deras frivilliga karaktär. Deras effekt har också visat sig vara begränsad, med ett begränsat antal företag som frivilligt tillämpar tillbörlig aktsamhet avseende mänskliga rättigheter i samband med den verksamhet som de själva och deras affärsförbindelser bedriver. Detta förvärras av att många företag lägger alltför stor vikt vid kortsiktig vinstmaximering.
- (5) På grund av sin icke-rättsliga och frivilliga karaktär har befintliga internationella instrument för tillbörlig aktsamhet inte kunnat säkerställa tillgång till rättslig prövning och rättsmedel för offer för negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna och miljön. Den primära skyldigheten att skydda de mänskliga rättigheterna och ge tillgång till rättslig prövning ligger hos staterna, och avsaknaden av offentliga rättsliga mekanismer för att ställa företag till svars för skador som uppstår i deras värdekedjor bör inte, och kan inte i tillräcklig utsträckning, kompenseras genom privata klagomålsmekanismer på operativ nivå. Sådana mekanismer är användbara för att tillhandahålla omedelbar hjälp och snabb ersättning för små skador, men de bör noga regleras av offentliga myndigheter och inte undergräva offrens rätt till rättslig prövning och rätten till en rättvis rättegång i offentliga domstolar.
- (6) Unionen har antagit obligatoriska ramar för tillbörlig aktsamhet på mycket specifika områden i syfte att bekämpa aktiviteter som skadar unionens eller dess medlemsstaters intressen, såsom finansiering av terrorism eller skogsskövling. 2010 antog unionen Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 ⁽²⁾, som ålägger verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på den inre marknaden krav på tillbörlig aktsamhet och ålägger handlare i leveranskedjan att tillhandahålla grundläggande information om sina leverantörer och köpare för att förbättra spårbarheten för timmer och trävaror. Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 ⁽³⁾ inrättas ett unionssystem för tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan i syfte att begränsa möjligheterna för väpnade grupper, terroristgrupper och/eller säkerhetsstyrkor att handla med tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller samt guld.
- (7) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU ⁽⁴⁾ följer en annan, mer allmän och kompletterande strategi som bygger på transparens och hållbarhet. Direktivet ålägger företag med mer än 500 anställda en skyldighet att rapportera om sin policy när det gäller miljö, sociala frågor, personalfrågor, bekämpning av korrupktion och mutor samt respekt för de mänskliga rättigheterna, inbegripet tillbörlig aktsamhet.
- (8) I vissa medlemsstater har behovet att göra företagen mer lyhörda för mänskliga rättigheter och frågor som rör miljö och god förvaltning lett till antagandet av nationell lagstiftning om tillbörlig aktsamhet. I Nederländerna krävs enligt lagen om tillbörlig aktsamhet avseende barnarbete att företag som är verksamma på den nederländska marknaden ska undersöka om det finns rimliga misstankar om att de levererade varorna eller tjänsterna har framställts med

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 995/2010 av den 20 oktober 2010 om fastställande av skyldigheter för verksamhetsutövare som släpper ut timmer och trävaror på marknaden (EUT L 295, 12.11.2010, s. 23).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrubbade områden och högriskområden (EUT L 130, 19.5.2017, s. 1).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy (EUT L 330, 15.11.2014, s. 1).

Onsdagen den 10 mars 2021

hjälp av barnarbete och, vid skäligen misstanke, anta och genomföra en handlingsplan. I Frankrike kräver lagen om moderföretags och beställande företags vaksamhetsplikt att vissa stora företag ska anta, offentliggöra och genomföra en plan för tillbörlig aktsamhet för att identifiera och förebygga risker för mänskliga rättigheter, hälsa och säkerhet samt miljön som orsakas av företaget, dess dotterföretag, underleverantörer eller leverantörer. I den franska lagen fastställs ett administrativt ansvar för underlåtenhet att uppfylla sina krav på tillbörlig aktsamhet och ett civilrättsligt ansvar för företaget att vidta åtgärder för att avhjälpa den skada som vållats. I många andra medlemsstater pågår diskussioner om införandet av obligatoriska krav på tillbörlig aktsamhet för företag, och vissa medlemsstater överväger för närvarande att anta sådana lagstiftning, däribland Tyskland, Sverige, Österrike, Finland, Danmark och Luxemburg.

- (9) Under 2016 uttryckte åtta nationella parlament sitt stöd för ett initiativ till ett "grönt kort" och uppmanade kommissionen att lägga fram lagstiftning för att säkerställa företagens ansvarsskyldighet för kränkningar av de mänskliga rättigheterna, däribland parlamenten i Estland, Litauen, Slovakien och Portugal, den nederländska andra kammaren, den italienska senaten, den franska nationalförsamlingen samt det brittiska överhuset.
- (10) Den otillräckliga harmoniseringen av lagstiftningen kan ha en negativ inverkan på etableringsfriheten. Det är därför väsentligt med ytterligare harmonisering för att förhindra att orättvisa konkurrensfördelar uppstår. För att skapa likvärdiga förutsättningar är det viktigt att reglerna gäller för alla företag – både inom och utanför unionen – som är verksamma på den inre marknaden.
- (11) Det finns betydande skillnader mellan medlemsstaternas rättsliga och administrativa bestämmelser om tillbörlig aktsamhet, även i fråga om civilrättsligt ansvar, som gäller för företagen i unionen. Det är viktigt att förebygga framtida handelshinder till följd av att sådana nationella lagar utarbetats på olika sätt.
- (12) För att säkerställa likvärdiga förutsättningar bör företagens ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna enligt internationella normer omvandlas till en rättslig skyldighet på unionsnivå. Genom att samordna skyddsåtgärder för de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning bör detta direktiv se till att alla stora företag i och utanför unionen samt små och medelstora högriskföretag eller börsnoterade små och medelstora företag som är verksamma på den inre marknaden omfattas av harmoniserade krav på tillbörlig aktsamhet, vilket kommer att förhindra fragmentering av regelverket och förbättra den inre marknads funktionssätt.
- (13) Införandet av obligatoriska krav på tillbörlig aktsamhet på unionsnivå skulle gynna företagen i fråga om harmonisering, rättssäkerhet och likvärdiga förutsättningar och ge företag som omfattas av dessa krav en konkurrensfördel, eftersom samhället i allt högre grad kräver att företagen blir mer etiska och hållbara. Genom att fastställa en unionsstandard för tillbörlig aktsamhet skulle detta direktiv kunna bidra till att främja framväxten av en global standard för ansvarsfullt företagande.
- (14) Syftet med detta direktiv är att förebygga och mildra potentiell eller faktisk negativ inverkan på mänskliga rättigheter, miljön och god förvaltning i värdekedjan, liksom att säkerställa att företag kan ställas till svars för sådan inverkan och att var och en som har lidit skada i detta avseende i praktiken kan utöva rätten till en rättvis rättegång inför domstol och rätten till rättsmedel i enlighet med nationell rätt.
- (15) Detta direktiv syftar inte till att ersätta sektorsspecifik unionslagstiftning om tillbörlig aktsamhet som redan är i kraft i eller till att förhindra att ytterligare sektorsspecifik lagstiftning införs i unionen. Det bör följaktligen tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av andra krav på tillbörlig aktsamhet som fastställs i unionens sektorsspecifika lagstiftning, särskilt förordningarna (EU) nr 995/2010 och (EU) 2017/821, såvida inte kraven på tillbörlig aktsamhet i detta direktiv innebär ett mer noggrant iakttagande av tillbörlig aktsamhet avseende de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning.
- (16) Genomförandet av detta direktiv bör inte på något sätt användas som grund för att motivera en sänkning av den allmänna skyddsnivån för de mänskliga rättigheterna eller miljön. Det bör i synnerhet inte påverka andra gällande ansvarsramar för underentreprenad, utstationering eller leveranskedjor som har fastställts på nationell nivå, unionsnivå eller internationell nivå. Den omständigheten att ett företag har fullgjort sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet enligt detta direktiv bör inte befria det från eller minska dess skyldigheter enligt andra ansvarsramar, och därför bör eventuella rättsliga förfaranden som inletts mot företaget på grundval av andra ansvarsramar inte avvisas på grund av denna omständighet.

Onsdagen den 10 mars 2021

- (17) Detta direktiv bör tillämpas på alla stora företag som omfattas av en medlemsstats lagstiftning och som är etablerade på unionens territorium eller är verksamma på den inre marknaden, oavsett om de är privata eller statsägda och oavsett vilken ekonomisk sektor de är verksamma inom, inbegripet finanssektorn. Detta direktiv bör också tillämpas på börsnoterade små och medelstora företag och små och medelstora högriskföretag (*).
- (18) Proportionaliteten är inbyggd i förfarandet för tillbörlig aktsamhet, eftersom detta förfarande är betingat av hur allvarlig och sannolik den negativa inverkan är som ett företag kan orsaka, bidra till eller vara direkt kopplat till, företagets verksamhetsområde, dess storlek, verksamhetens art och sammanhang, inbegripet geografiska förhållanden, dess affärsmodell, dess position i värdekedjan samt dess produkters och tjänsters karaktär. Ett stort företag vars direkta affärsförbindelser alla har sin hemvist i unionen, eller ett litet eller medelstort företag som efter att ha gjort en riskbedömning drar slutsatsen att det inte har identifierat någon potentiell eller faktisk negativ inverkan i sina affärsförbindelser, kan offentliggöra en redovisning om detta, inbegripet sin riskbedömning med relevanta data, uppgifter och metoder, som under alla omständigheter bör ses över i händelse av förändringar i företagets verksamhet, affärsförbindelser eller verksamhetskontext.
- (19) När det gäller företag som ägs eller kontrolleras av staten bör deras skyldighet att iakttä tillbörlig aktsamhet innebära krav på att de upphandlar tjänster från företag som har fullgjort sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet. Medlemsstaterna uppmanas att inte ge offentligt stöd, däribland genom statsstöd, offentlig upphandling, exportkreditinstitut eller statligt garanterade lån, till företag som inte uppfyller målen i detta direktiv.
- (20) I detta direktiv bör tillbörlig aktsamhet förstås som ett företags skyldighet att vidta alla åtgärder som är proportionerliga och tillräckliga och att göra ansträngningar inom ramen för sina resurser för att förhindra att negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning uppstår i deras värdekedjor och att hantera sådan inverkan när den uppstår. I praktiken består tillbörlig aktsamhet av ett förfarande som införs av ett företag för att identifiera, bedöma, förhindra, mildra, upphöra med, övervaka, kommunicera, redovisa, hantera och åtgärda potentiell och/eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, inbegripet sociala rättigheter, fackliga rättigheter och arbetstagar rättigheter, på miljön, inbegripet bidrag till klimatförändringar, samt på god förvaltning, i företagets egen verksamhet och i dess affärsförbindelser i värdekedjan. Företag som omfattas av detta direktiv bör inte vältra över skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet på leverantörerna.
- (21) Bilaga xx innehåller en förteckning över typer av företagsrelaterad negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna. I den mån de är relevanta för företag bör kommissionen i den bilagan ta med den negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna som kommer till uttryck i de internationella konventioner om mänskliga rättigheter som är bindande för unionen eller medlemsstaterna, det internationella regelverket för mänskliga rättigheter, internationell humanitär rätt, FN:s människorättsinstrument avseende rättigheter för personer som tillhör särskilt utsatta grupper eller samhällen samt de principer om grundläggande rättigheter som anges i ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet, liksom de som erkänns i ILO:s konvention om föreningsfrihet och om faktiskt erkännande av rätten till kollektivförhandlingar, ILO:s konvention om avskaffande av alla former av tvångsarbete, ILO:s konvention om faktiskt avskaffande av barnarbete och ILO:s konvention om avskaffande av diskriminering i fråga om anställning och förvärvsarbete. Denna inverkan omfattar vidare, men är inte begränsad till, negativ inverkan i förhållande till andra rättigheter som erkänns i trepartsdeklarationen om principer som rör multinationella företag och socialpolitik och ett antal ILO-konventioner, såsom de som rör föreningsfrihet, kollektivförhandlingar, minimiålder, hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och lika lön, liksom de rättigheter som erkänns i konventionen om barnets rättigheter, den afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter, den amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna, den europeiska sociala stadgan, Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna samt nationella författningar och lagar som erkänner eller genomför mänskliga rättigheter. Kommissionen bör se till att de typer av inverkan som förtecknas är rimliga och möjliga att hantera.

(*) Kommissionen bör identifiera högrisksektorer inom ekonomisk verksamhet med betydande inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning så att de små och medelstora företag som är verksamma inom dessa sektorer omfattas av detta direktiv. Små och medelstora högriskföretag bör definieras av kommissionen i detta direktiv. Definitionen bör ta hänsyn till företagets sektor eller dess verksamhetstyp.

Onsdagen den 10 mars 2021

- (22) Negativ inverkan på miljön hör ofta nära ihop med negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna. FN:s särskilda rapportör om mänskliga rättigheter och miljö har förklarat att rätten till liv, hälsa, livsmedel, vatten och utveckling samt rätten till en säker, ren, hälsosam och hållbar miljö är nödvändiga för att de mänskliga rättigheterna ska kunna åtnjutas fullt ut. Dessutom har FN:s generalförsamling i resolution 64/292 erkänt rätten till säkert och rent dricksvatten och sanitet som en mänsklig rättighet. Covid-19-pandemin har understrukit vikten av säkra och hälsosamma arbetsmiljöer, men även av att företag ser till att de inte orsakar eller bidrar till hälsorisker i sina värdekedjor. Därför bör dessa rättigheter omfattas av detta direktiv.
- (23) Bilaga xxx innehåller en förteckning över typer av företagsrelaterad negativ inverkan på miljön, övergående eller permanent, som är relevanta för företag. Sådan inverkan bör omfatta, men inte begränsas till, avfallsgenerering, diffus förorening och växthusgasutsläpp som leder till en global uppvärmning på mer än 1,5 °C över förindustriell nivå, avskogning och annan påverkan på klimatet, luft-, mark- och vattenkvaliteten, det hållbara utnyttjandet av naturresurser, den biologiska mångfalden och ekosystemen. Kommissionen bör se till att de typer av inverkan som förtecknas är rimliga och möjliga att hantera. För att bidra till unionslagstiftningens interna konsekvens och skapa ett tydligt rättsläge upprättas denna förteckning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852⁽⁹⁾.
- (24) Bilaga xxxx innehåller en förteckning över typer av företagsrelaterad negativ inverkan på god förvaltning som är relevanta för företag. De bör omfatta bristande efterlevnad av OECD:s riktlinjer för multinationella företag, kapitel VII om bekämpning av bestickning, uppmaning till bestickning och utpressning samt principerna i OECD:s konvention om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser, liksom fall av korruption och mutor när ett företag utövar otillbörlig påverkan på, eller ger otillbörliga ekonomiska fördelar till, offentliga tjänstemän för att utverka privilegier eller orättvis förmånsbehandling i strid med lagen, och situationer där ett företag på ett olämpligt sätt blir inblandat i lokala politiska aktiviteter, ger olagliga kampanjbidrag eller inte följer gällande skattelagstiftning. Kommissionen bör se till att de typer av inverkan som förtecknas är rimliga och möjliga att hantera.
- (25) Negativ inverkan på mänskliga rättigheter, miljön och god förvaltning är inte könsneutral. Företagen uppmantras att integrera jämställdhetsperspektivet i sina förfaranden för tillbörlig aktsamhet. De kan finna vägledning i FN:s broschyr *Gender Dimensions of the Guiding Principles on Business and Human Rights*.
- (26) Potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och förvaltningen kan vara specifik och mer påtaglig i konflikttrabbade områden. I detta avseende bör företag som är verksamma i konflikttrabbade områden iakttä lämplig tillbörlig aktsamhet avseende de mänskliga rättigheterna, miljön och förvaltningen, respektera sina skyldigheter enligt internationell humanitär rätt och hänvisa till befintliga internationella standarder och riktlinjer, inbegripet Genèvekonventionerna och deras tilläggsprotokoll.
- (27) Medlemsstaterna uppmanas att övervaka företag inom sina jurisdiktioner med verksamhet eller affärsförbindelser i konflikttrabbade områden och i enlighet med detta vidta nödvändiga åtgärder för att skydda de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning i enlighet med sina rättsliga skyldigheter, med vederbörlig hänsyn till de specifika och påtagliga risker som finns i dessa områden.
- (28) Företagens verksamhet påverkar hela det spektrum av rättigheter som definieras i FN:s konvention om barnets rättigheter och andra relevanta internationella standarder. Barndomen är en unik period av fysisk, psykisk, känslomässig och själslig utveckling, och kränkningar av barns rättigheter, såsom våld eller övergrepp, barnarbete, olämplig marknadsföring eller osäkra produkter eller miljöfaror, kan få livslånga, oåterkalleliga och till och med generationsöverskridande konsekvenser. Mekanismer för företagets tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet som utformas utan att vederbörlig hänsyn tas till barns intressen riskerar att bli verkningslösa när det gäller att skydda deras rättigheter.

(9) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088 (EUT L 198, 22.6.2020, s. 13).

Onsdagen den 10 mars 2021

- (29) Företags överträdelser av eller negativa inverkan på mänskliga rättigheter och sociala normer och miljö- och klimatrelaterade normer kan vara resultatet av verksamhet som bedrivs av dem själva eller deras affärsförbindelser, särskilt leverantörer, underleverantörer och företag som tar emot investeringar. För att uppnå effekt bör företagens skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet omfatta hela värdekedjan, samtidigt som en riskbaserad strategi tillämpas och en prioriteringsstrategi upprättas på grundval av princip 17 i FN:s vägledande principer. Det kan dock vara svårt att spåra alla företag som deltar i värdekedjan. Kommissionen bör utvärdera och föreslå verktyg för att hjälpa företagen med spårbarheten i deras värdekedjor. Detta skulle kunna omfatta innovativ informationsteknik, såsom blockkedjeteknik, som gör det möjligt att spåra alla data, vars utveckling bör uppmuntras i syfte att minimera de administrativa kostnaderna och undvika uppsägningar för företag som utför tillbörlig aktsamhet.
- (30) Tillbörlig aktsamhet är i första hand en förebyggande mekanism som kräver att företagen vidtar alla åtgärder som är proportionerliga och tillräckliga och gör ansträngningar inom ramen för sina resurser för att identifiera och bedöma potentiell eller faktisk negativ inverkan och anta strategier och åtgärder för att upphöra med, förebygga, mildra, övervaka, kommunicera, hantera och avhjälpa denna inverkan samt redovisa hur de hanterar den. Företagen bör åläggas att utarbeta ett dokument där de, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess, offentliggör sin strategi för tillbörlig aktsamhet med avseende på var och en av dessa etapper. Denna strategi för tillbörlig aktsamhet bör vederbörligen integreras i företagets övergripande affärsstrategi. Den bör utvärderas årligen och revideras så snart detta anses nödvändigt till följd av en sådan utvärdering.
- (31) Företag som inte offentliggör några riskredovisningar bör inte undantas från eventuella kontroller eller utredningar som medlemsstaternas behöriga myndigheter genomför för att försäkra sig om att företagen fullgör de skyldigheter som föreskrivs i detta direktiv, och företagen kan ställas till svars i enlighet med nationell rätt.
- (32) Företagen bör upprätta en intern process för kartläggning av värdekedjan som innebär att de gör alla ansträngningar som är proportionerliga och tillräckliga för att identifiera sina affärsförbindelser i sina värdekedjor.
- (33) Affärssekretess enligt vad som avses i detta direktiv bör tillämpas på all information som uppfyller kraven för att betraktas som en företagshemlighet i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943⁽⁶⁾, det vill säga information som är hemlig i den mening att den inte, som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman, är allmänt känd hos eller lätt tillgänglig för personer i de kretsar som normalt sett handskas med typen av information i fråga, att den har kommersiellt värde genom att den är hemlig och att den person som lagligen kontrollerar den med hänsyn till omständigheterna har vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig.
- (34) Tillbörlig aktsamhet bör inte bestå i att "kryssa i rutor" utan bör vara en fortlöpande process och bedömning av risker och inverkan, som präglas av dynamik och kan förändras till följd av nya affärsförbindelser eller nya sammanhang. Företagen bör därför fortlöpande övervaka och anpassa sina strategier för tillbörlig aktsamhet i enlighet med detta. Dessa strategier bör syfta till att omfatta all faktisk eller potentiell negativ inverkan, även om verksamhetens art och sammanhang, inbegripet geografiska förhållanden, liksom hur allvarlig och sannolik den negativa inverkan är, bör beaktas om det krävs att en policy för prioritering upprättas. System för tredjepartscertifiering kan komplettera strategier för tillbörlig aktsamhet, förutsatt att de är tillräckligt omfattande och håller lämpliga nivåer av transparens, opartiskhet, tillgänglighet och tillförlitlighet. Tredjepartscertifiering bör dock inte utgöra skäl för att motivera ett undantag från de skyldigheter som fastställs i detta direktiv eller på något sätt påverka ett företags potentiella skadeståndsansvar.
- (35) För att ett dotterföretag ska anses fullgöra skyldigheten att upprätta en strategi för tillbörlig aktsamhet, om moderföretaget inkluderar det i sin strategi för tillbörlig aktsamhet, bör dotterföretaget tydligt ange att så är fallet i sin årsberättelse. Detta krav är nödvändigt för att säkerställa att allmänheten ges insyn, så att nationella behöriga myndigheter kan genomföra relevanta utredningar. Dotterföretaget bör se till att moderföretaget har tillräcklig och relevant information för att kunna iaktta tillbörlig aktsamhet för dess räkning.

⁽⁶⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 15.6.2016, s. 1).

Onsdagen den 10 mars 2021

- (36) Hur ofta kontroller ska göras under en viss period för att vara "regelbundna" är något som bör fastställas i förhållande till hur sannolik och allvarlig en negativ inverkan är. Ju mer sannolik och allvarlig inverkan är, desto mer regelbundet bör efterlevnaden kontrolleras.
- (37) Företag bör i första hand försöka hantera och åtgärda en potentiell eller faktisk inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning i diskussion med berörda parter. Ett företag som har tillräckligt inflytande för att kunna förebygga eller mildra den negativa inverkan bör utnyttja det. Ett företag som vill utöka sitt inflytande kan till exempel erbjuda den anknutna enheten kapacitetsuppbyggnad eller andra incitament, eller samarbeta med andra aktörer. Om en negativ inverkan inte kan förebyggas eller mildras och inflytandet inte kan utökas kan ett beslut att bryta med en leverantör eller annan affärsförbindelse vara en sista utväg och bör göras på ett ansvarsfullt sätt.
- (38) Sund tillbörlig aktsamhet innebär att alla relevanta berörda parter rådfrågas på ett effektivt och meningsfullt sätt, och att framför allt fackföreningar görs delaktiga på lämpligt sätt. Samråd med och medverkan av berörda parter kan hjälpa företagen att mer exakt identifiera potentiell och faktisk negativ inverkan och inrätta en effektivare strategi för tillbörlig aktsamhet. Enligt detta direktiv ska därför diskussioner med och deltagande av berörda parter säkras i alla etapper i förfarandet för tillbörlig aktsamhet. Dessutom kan sådana diskussioner och ett sådant deltagande ge en röst åt dem som har ett starkt intresse av ett företags långsiktiga hållbarhet. Deltagandet av berörda parter kan bidra till att förbättra företagets långsiktiga resultat och lönsamhet, eftersom en ökad hållbarhet ger positiva samlade ekonomiska effekter.
- (39) Vid diskussioner med berörda parter i enlighet med detta direktiv bör företagen, i de fall då de berörda parterna är urbefolkningar, säkerställa att sådana diskussioner hålls i enlighet med internationella människorättsnormer, såsom Förenta nationernas förklaring om urbefolkningars rättigheter⁽⁷⁾, bland annat fritt och informerat förhandssamtycke och urbefolkningars rätt till självbestämmande.
- (40) Begreppet berörd part betyder personer vars rättigheter och intressen kan påverkas av ett företags beslut. Begreppet omfattar därför arbetstagare, lokalsamhällen, barn, urbefolkningar, medborgarorganisationer och aktieägare samt organisationer vars stadgeenliga syfte är att säkerställa att standarder med avseende på mänskliga och sociala rättigheter, klimat, miljö och god förvaltning respekteras, såsom fackföreningar och organisationer i det civila samhället.
- (41) För att undvika att kritiska berörda parter röster förblir ohörda eller marginaliserade i förfarandet för tillbörlig aktsamhet bör detta direktiv ge berörda parter rätt till säkra och meningsfulla diskussioner om företagets strategi för tillbörlig aktsamhet, och det bör säkerställa att fackföreningar eller arbetstagarföreträdare medverkar på lämpligt sätt.
- (42) Potentiellt berörda parter bör på begäran ges relevant information om strategin för tillbörlig aktsamhet på ett sätt som är lämpligt för dessa parter sammanhang, till exempel med beaktande av det officiella språket i det land där de berörda parterna är hemmahörande och av deras läskunskaper och tillgång till internet. Företagen bör dock inte vara skyldiga att proaktivt offentliggöra hela sin strategi för tillbörlig aktsamhet på ett sätt som är lämpligt för den berörda partens sammanhang, och kravet på att lämna relevant information bör stå i proportion till företagets art, sammanhang och storlek.
- (43) Förfaranden för att ta upp farhågor bör säkerställa anonymitet och konfidentialitet i samband med dessa farhågor, beroende på vad som är lämpligt i enlighet med nationell rätt, samt skydd för alla klagandes, inklusive människorätts- och miljöförsvarens, säkerhet och fysiska och rättsliga integritet. Om förfarandena omfattar visseblåsare bör de vara förenliga med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ https://www.un.org/esa/socdev/unpfii/documents/DRIPS_en.pdf.

⁽⁸⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelse av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

Onsdagen den 10 mars 2021

- (44) Företag bör vara skyldiga att inom ramen för sina resurser göra alla ansträngningar som är proportionerliga och tillräckliga för att identifiera sina leverantörer och underleverantörer och göra relevant information tillgänglig för allmänheten, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess. För att vara fullt verkningsfull bör tillbörlig aktsamhet inte begränsas till den första nivån i föregående och efterföljande led i leveranskedjan utan bör omfatta dem som företaget under förfarandet för tillbörlig aktsamhet kan ha identifierat som betydande risker. Detta direktiv bör dock beakta att inte alla företag har samma resurser eller kapacitet att identifiera alla sina leverantörer och underleverantörer, och denna skyldighet bör därför omfattas av principerna om rimlighet och proportionalitet, vilket inte i något fall bör tolkas av företagen som en förevändning för att inte fullgöra skyldigheten att vidta alla åtgärder som krävs i detta avseende.
- (45) För att tillbörlig aktsamhet ska kunna byggas in i ett företags kultur och struktur bör ledamöterna i företagets förvaltnings-, lednings- och tillsynsorgan vara ansvariga för antagandet och genomförandet av företagets strategier för hållbarhet och tillbörlig aktsamhet.
- (46) Samordning på branschnivå eller branschövergripande nivå av företags ansträngningar och frivilliga samarbetsåtgärder för iakttagande av tillbörlig aktsamhet kan göra deras strategier för tillbörlig aktsamhet mer samstämda och effektiva. Medlemsstaterna kan i detta syfte uppmuntra antagandet av handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet på branschnivå eller branschövergripande nivå. Berörda parter bör delta i fastställandet av dessa planer. Ett utarbetande av sådana kollektiva åtgärder bör inte på något sätt frita företaget från dess individuella ansvar att iakta tillbörlig aktsamhet eller förhindra att företaget hålls ansvarigt för skada som det har orsakat eller bidragit till i enlighet med nationell rätt.
- (47) För att vara effektiv bör en ram för tillbörlig aktsamhet omfatta klagomålsmekanismer på företags- eller branschnivå, och för att säkerställa att sådana mekanismer är effektiva bör företagen fatta beslut med beaktande av berörda parter ståndpunkt när de utvecklar klagomålsmekanismer. Dessa mekanismer bör göra det möjligt för berörda parter att ta upp rimliga farhågor, och de bör fungera som ett system för tidig varning till stöd för riskmedvetenhet och medling. De bör vara legitima, tillgängliga, förutsebara, likvärdiga, öppna, förenliga med rättigheterna och en källa till fortsatt lärande, och de bör grunda sig på delaktighet och dialog. Klagomålsmekanismer bör kunna lämna förslag på hur det berörda företaget kan hantera potentiell eller faktisk negativ inverkan. De bör också kunna föreslå en lämplig avhjälpande åtgärd när de genom medling får kännedom om att ett företag har orsakat eller bidragit till en negativ inverkan.
- (48) Klagomålsmekanismer bör inte frita medlemsstaterna från deras primära skyldighet att skydda de mänskliga rättigheterna och ge tillgång till rättslig prövning och rättsmedel.
- (49) Medlemsstaterna bör utse en eller flera nationella myndigheter som ska övervaka att företagen genomför sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet på ett korrekt sätt och säkerställa att detta direktiv efterlevs. Dessa nationella myndigheter bör vara oberoende och bör ha lämpliga befogenheter och resurser för att utföra sina uppgifter. De bör ha rätt att på eget initiativ eller på grundval av välgrundade och rimliga farhågor som har tagits upp av berörda parter och tredjeparter utföra lämpliga kontroller och införa effektiva, proportionella och avskräckande administrativa sanktioner, med beaktande av hur allvarliga överträdelserna är och om de har upprepats, i syfte att säkerställa att företagen fullgör de skyldigheter som fastställs i nationell rätt. På unionsnivå bör kommissionen inrätta ett europeiskt nätverk för tillbörlig aktsamhet bestående av behöriga myndigheter för att säkerställa samarbete.
- (50) Kommissionen och medlemsstaterna uppmuntras att föreskriva administrativa sanktionsavgifter som är jämförbara i storlek med de sanktionsavgifter som för närvarande föreskrivs i konkurrenslagstiftningen och dataskyddslagstiftningen.
- (51) De nationella myndigheterna uppmuntras att samarbeta och utbyta information med de nationella kontaktpunkter för OECD och de nationella människorättsinstitutioner som finns tillgängliga i deras land.
- (52) I linje med FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter bör iakttagandet av tillbörlig aktsamhet inte i sig frita företag från ansvar för kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller skador på miljön som de har orsakat eller bidragit till. Ett robust och adekvat förfarande för tillbörlig aktsamhet kan dock hjälpa företagen att förebygga skador.

Onsdagen den 10 mars 2021

- (53) När medlemsstaterna inför ansvarsordningar bör de säkerställa en motbevisbar presumtion som kräver en viss bevisnivå. Bevisbördan flyttas från en drabbad till ett företag, som ska bevisa att ett företag inte hade kontroll över en affärsenhet som var inblandad i kränkningen av de mänskliga rättigheterna.
- (54) Preskriptionsfrister bör anses rimliga och lämpliga om de inte begränsar rätten för drabbades rätt till rättslig prövning, med vederbörlig hänsyn till de praktiska utmaningar som potentiella kårande ställs inför. De som drabbas av en negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och förvaltningen bör ges tillräckligt med tid för att väcka talan vid domstol, med beaktande av deras geografiska belägenhet och resurser samt av den allmänna svårigheten att väcka talan vid unionsdomstolarna.
- (55) Rätten till ett effektivt rättsmedel är en internationellt erkänd mänsklig rättighet som fastställs i artikel 8 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och i artikel 2.3 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, och är även en grundläggande rättighet i unionen (artikel 47 i stadgan). Såsom erinras i FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter har stater skyldighet att med rättsliga, administrativa, lagstiftningsmässiga eller andra lämpliga medel säkerställa att de som påverkas av företagsrelaterade kränkningar av de mänskliga rättigheterna har tillgång till ett effektivt rättsmedel. Därför innehåller detta direktiv en särskild hänvisning till denna skyldighet i enlighet med Förenta nationernas grundläggande principer och riktlinjer för rätt till prövning och gottgörelse för offer för grova kränkningar av internationell människorättslagstiftning och allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt.
- (56) Stora företag uppmuntras att inrätta rådgivande kommittéer som har till uppgift att ge råd till företagets styrande organ i frågor som rör tillbörlig aktsamhet, och att inkludera berörda parter i deras sammansättning.
- (57) Fackföreningar bör ges de resurser som krävs för att de ska kunna utöva sina rättigheter när det gäller tillbörlig aktsamhet, inbegripet i syfte att upprätta förbindelser med fackföreningar och arbetstagare i de företag med vilka huvudföretaget har affärsförbindelser.
- (58) Medlemsstaterna bör använda befintliga ansvarsordningar eller, vid behov, införa ytterligare lagstiftning för att säkerställa att företag i enlighet med nationell rätt kan hållas ansvariga för skada som uppstår till följd av en sådan negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och förvaltningen som de, eller enheter som de kontrollerar, har orsakat eller bidragit till genom handlingar eller underlåtenheter, om inte företaget kan bevisa att det har iakttagit all vederbörlig omsorg i enlighet med detta direktiv för att undvika skadan i fråga, eller att skadan skulle ha uppstått även om all vederbörlig omsorg hade iakttagits.
- (59) För att skapa klarhet, förutsebarhet och konsekvens i företagets praxis bör kommissionen utarbeta riktlinjer i samråd med medlemsstaterna och OECD och med bistånd av ett antal specialiserade organ, framför allt Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och genomförandeorganet för små och medelstora företag. Det finns redan ett antal riktlinjer om tillbörlig aktsamhet som har utarbetats av internationella organisationer och som kan användas som referens för kommissionen när den utarbetar riktlinjer enligt detta direktiv, särskilt för unionsföretag. Detta direktiv bör syfta till en fullständig harmonisering av standarder mellan medlemsstaterna. Utöver allmänna riktlinjer som bör vägleda alla företag och framför allt små och medelstora företag vid iakttagandet av tillbörlig aktsamhet i deras verksamhet, bör kommissionen överväga att utarbeta branschspecifika riktlinjer och tillhandahålla en regelbundet uppdaterad förteckning över landsspecifika faktablad för att hjälpa företagen att bedöma den potentiella och faktiska negativa inverkan av deras affärsverksamhet på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning inom ett visst område. I faktabladen bör det särskilt anges vilka konventioner och fördrag bland dem som finns förtecknade i bilagorna xx, xxx och xxxx till detta direktiv som har ratificerats av ett visst land.
- (60) I syfte att uppdatera de olika typerna av negativ inverkan bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna xx, xxx och xxxx till detta direktiv. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁽⁹⁾. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

⁽⁹⁾ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

Onsdagen den 10 mars 2021

- (61) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

*Artikel 1***Innehåll och mål**

1. Detta direktiv syftar till att säkerställa att företag som omfattas av direktivet och som är verksamma på den inre marknaden fullgör sin skyldighet att respektera de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning, och inte orsakar eller bidrar till potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning genom sina egna aktiviteter eller genom aktiviteter som är direkt knutna till deras verksamhet, produkter eller tjänster hos en affärsförbindelse eller i deras värdekedjor, och att de förebygger och mildrar denna negativa inverkan.
2. I direktivet fastställs skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i värdekedjan för företag som omfattas av direktivet, nämligen att vidta alla åtgärder som är proportionerliga och tillräckliga och inom ramen för sina resurser göra ansträngningar för att förebygga en negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning i sina värdekedjor, och att på lämpligt sätt hantera en sådan negativ inverkan när den uppstår. Iakttagande av tillbörlig aktsamhet betyder att företag ska identifiera, bedöma, förebygga, upphöra med, mildra, övervaka, kommunicera, redovisa, hantera och avhjälpa den potentiella och/eller faktiska negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning som deras egna aktiviteter och aktiviteter i deras värdekedjor och affärsförbindelser kan orsaka. Genom att samordna skyddsåtgärder för att skydda de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning syftar dessa krav på tillbörlig aktsamhet till att förbättra den inre marknads funktionssätt.
3. Detta direktiv syftar också till att säkerställa att företag kan hållas ansvariga i enlighet med nationell rätt för den negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning som de orsakar eller bidrar till i sin värdekedja, och till att säkerställa att de som drabbas har tillgång till rättsmedel.
4. Detta direktiv ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av de ytterligare krav på tillbörlig aktsamhet som fastställs i unionens sektorsspecifika lagstiftning, särskilt förordning (EU) nr 995/2010 och förordning (EU) 2017/821, såvida inte kraven på tillbörlig aktsamhet enligt detta direktiv innebär ett mer noggrant iakttagande av tillbörlig aktsamhet avseende de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning.
5. Genomförandet av detta direktiv får inte på något sätt utgöra en grund för att motivera en sänkning av den allmänna skyddsnivån för de mänskliga rättigheterna eller miljön. Det ska i synnerhet tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av andra gällande ansvarsramar för underentreprenad, utstationering eller värdekedjor som har fastställts på nationell nivå, unionsnivå eller internationell nivå.

*Artikel 2***Tillämpningsområde**

1. Detta direktiv ska tillämpas på alla stora företag som omfattas av lagstiftningen i en medlemsstat eller som är etablerade på unionens territorium.
2. Detta direktiv ska också tillämpas på alla börsnoterade små och medelstora företag samt på små och medelstora högriskföretag.
3. Detta direktiv ska också tillämpas på stora företag, börsnoterade små och medelstora företag och små och medelstora företag som är verksamma i högrisksektorer, som lyder under ett tredjelands lagstiftning och som inte är etablerade på unionens territorium, när de är verksamma på den inre marknaden och säljer varor eller tillhandahåller tjänster. Dessa företag ska uppfylla de krav på tillbörlig aktsamhet som fastställs i detta direktiv såsom det har införlivats i lagstiftningen i den medlemsstat där de är verksamma, och omfattas av de sanktions- och ansvarsordningar som fastställs i detta direktiv såsom de har införlivats i lagstiftningen i den medlemsstat där de är verksamma.

Onsdagen den 10 mars 2021

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *berörda parter*: enskilda personer och grupper av enskilda personer vars rättigheter eller intressen kan påverkas av den potentiella eller faktiska negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning som ett företag eller dess affärsförbindelser orsakar, samt organisationer vars lagstadgade syfte är att försvara de mänskliga rättigheterna, inbegripet sociala rättigheter och arbetstagar rättigheter, miljön och god förvaltning. Dessa kan inbegripa arbetstagare och deras företrädare, lokalsamhällen, barn, urbefolkningar, medborgarorganisationer, fackföreningar, organisationer i det civila samhället och företagens aktieägare.
2. *affärsförbindelser*: ett företags dotterföretag och kommersiella förbindelser i hela dess värdekedja, inbegripet leverantörer och underleverantörer, som är direkt knutna till företagets affärsverksamhet, produkter eller tjänster.
3. *leverantör*: alla företag som direkt eller indirekt tillhandahåller en produkt, en del av en produkt eller en tjänst till ett annat företag inom ramen för en affärsförbindelse.
4. *underleverantör*: alla affärsförbindelser som utför en tjänst eller en aktivitet som bidrar till slutförandet av ett företags aktiviteter.
5. *värdekedja*: ett företags alla aktiviteter, verksamheter, affärsförbindelser och investeringskedjor, inbegripet enheter som företaget har en direkt eller indirekt affärsförbindelse med, i föregående och efterföljande led, och som antingen
  - a) tillhandahåller produkter, delar av produkter eller tjänster som bidrar till företagets egna produkter eller tjänster, eller
  - b) tar emot produkter eller tjänster från företaget.
6. *potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna*: varje potentiell eller faktisk negativ inverkan som kan hindra enskilda personer eller grupper av enskilda personer från att till fullo åtnjuta mänskliga rättigheter när det gäller mänskliga rättigheter, inbegripet sociala rättigheter, arbetstagar rättigheter och fackliga rättigheter, enligt bilaga xx till detta direktiv. Denna bilaga ska ses över regelbundet och vara förenlig med unionens mål för mänskliga rättigheter. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 17 med avseende på att ändra förteckningen i bilaga xx.
7. *potentiell eller faktisk negativ inverkan på miljön*: varje överträdelse av internationellt erkända miljönormer och unionens miljönormer, enligt bilaga xxx till detta direktiv. Denna bilaga ska ses över regelbundet och vara förenlig med unionens mål för miljöskydd och begränsning av klimatförändringar. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 17 med avseende på att ändra förteckningen i bilaga xxx.
8. *potentiell eller faktisk negativ inverkan på god förvaltning*: varje potentiell eller faktisk negativ inverkan på den goda förvaltningen av ett land, en region eller ett territorium, enligt bilaga xxxx till detta direktiv. Denna bilaga ska ses över regelbundet och vara förenlig med unionens mål för god förvaltning. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 17 med avseende på att ändra förteckningen i bilaga xxxx.
9. *kontroll*: möjligheten för ett företag att utöva ett avgörande inflytande över ett annat företag, särskilt genom äganderätt eller nyttjanderätt till det andra företagets samtliga tillgångar eller en del av dessa, eller genom rättigheter eller avtal eller andra medel som, med beaktande av alla faktiska omständigheter, ger ett avgörande inflytande över ett företags beslutsfattande organs sammansättning, omröstningar eller beslut.
10. *bidra till*: när ett företags aktiviteter, i kombination med andra enheters aktiviteter, orsakar en inverkan, eller när företagets aktiviteter förmår, gör det lättare för eller uppmuntrar en annan enhet att orsaka en negativ inverkan. Bidraget måste vara avsevärt, vilket innebär att mindre eller ringa bidrag undantas. Vid en bedömning av om bidraget är betydande och för en förståelse av när företagets åtgärder kan ha förmått, gjort det lättare för eller uppmuntrat en annan enhet att orsaka en negativ inverkan kan många olika faktorer behöva beaktas.

Onsdagen den 10 mars 2021

Följande faktorer kan beaktas:

- I vilken utsträckning ett företag kan uppmuntra eller motivera en negativ inverkan som orsakas av ett annat företag, det vill säga i vilken utsträckning aktiviteten ökade risken för att inverkan skulle inträffa.
- I vilken utsträckning ett företag kunde känna till eller borde ha känt till den negativa inverkan eller potentialen för en negativ inverkan, det vill säga graden av förutsebarhet.
- I vilken utsträckning företagets aktiviteter faktiskt mildrade den negativa inverkan eller minskade risken för att inverkan skulle inträffa.

Blotta förekomsten av en affärsförbindelse eller aktiviteter som skapar de allmänna förutsättningarna för att en negativ inverkan ska kunna inträffa utgör inte i sig ett bidragsförhållande. Aktiviteten i fråga bör avsevärt öka risken för en negativ inverkan.

Artikel 4

Strategi för tillbörlig aktsamhet

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler för att säkerställa att företag iakttar tillbörlig aktsamhet i fråga om en potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning på ett effektivt sätt i sina verksamheter och affärsförbindelser.
2. Företagen ska fortlöpande göra allt inom ramen för sina resurser för att identifiera och, med hjälp av en riskbaserad övervakningsmetod som tar hänsyn till hur sannolik, allvarlig och överhängande en potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning är, bedöma sin verksamhets art och sammanhang, inklusive geografiska förhållanden, och huruvida deras verksamhet och affärsförbindelser orsakar eller bidrar till eller är direkt kopplade till denna potentiella eller faktiska negativa inverkan.
3. Om ett stort företag vars direkta affärsförbindelser alla har sin hemvist i unionen, eller ett litet eller medelstort företag i enlighet med punkt 2 drar slutsatsen att det inte orsakar, bidrar till eller är direkt kopplat till en potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning, ska det offentliggöra en redovisning om detta, inbegripet sin riskbedömning med relevanta data, uppgifter och metoder som ledde till denna slutsats. Framför allt kan företaget dra slutsatsen att det inte har upptäckt någon negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning om dess konsekvensbedömning och riskbedömningsanalys visar att alla dess direkta leverantörer iakttar tillbörlig aktsamhet i enlighet med detta direktiv. Redovisningen ska ses över om nya risker uppstår eller om företaget ingår nya affärsförbindelser som kan utgöra risker.
4. Om ett företag inte kan dra slutsatsen i enlighet med punkterna 2 och 3 att det inte orsakar, bidrar till eller är direkt kopplat till en potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning, ska det upprätta och effektivt genomföra en strategi för tillbörlig aktsamhet. Som en del av sin strategi för tillbörlig aktsamhet ska företagen
  - i) ange den potentiella eller faktiska negativa inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och god förvaltning som har identifierats och bedömts i enlighet med punkt 2 och som dess verksamhet och affärsförbindelser sannolikt medför, och hur allvarlig, sannolik och överhängande inverkan är, samt relevanta data, uppgifter och metoder som ledde till dessa slutsatser,
  - ii) kartlägga sin värdekedja och, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess, offentliggöra relevant information om företagets värdekedja, som kan inbegripa namn, platser, typer av produkter och tjänster som tillhandahålls och annan relevant information om dotterföretag, leverantörer och affärspartner i värdekedjan,
  - iii) anta och ange alla strategier och åtgärder som är proportionerliga och tillräckliga för att upphöra med, förebygga eller mildra en potentiell eller faktiskt negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning,

Onsdagen den 10 mars 2021

- iv) upprätta en policy för prioritering på grundval av princip 17 i FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter om de inte kan hantera all potentiell eller faktisk negativ inverkan samtidigt. Företagen ska beakta hur allvarliga, sannolika och överhängande de olika typerna av potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning är, verksamheternas art och sammanhang, inklusive geografiska förhållanden, riskernas omfattning, deras storlek och hur oåterkalleliga de kan vara, och vid behov använda sig av policyn för prioritering för att hantera dessa risker.
5. Företagen ska säkerställa att deras affärsstrategi och policy överensstämmer med deras strategi för tillbörlig aktsamhet. Företagen ska inkludera förklaringar i sina strategier för tillbörlig aktsamhet i detta avseende.
6. Ett företags dotterföretag ska anses fullgöra skyldigheten att upprätta en strategi för tillbörlig aktsamhet om moderföretaget inkluderar dem i sin strategi för tillbörlig aktsamhet.
7. Företagen ska visa tillbörlig aktsamhet i värdekedjan som är proportionerlig och tillräcklig i förhållande till hur sannolik och allvarlig deras potentiella eller faktiska negativa inverkan är och deras särskilda förutsättningar, särskilt deras verksamhetsområde, värdekedjans storlek och längd samt företagets storlek, kapacitet, resurser och inflytande.
8. Företagen ska säkerställa att deras affärsförbindelser inför och bedriver en politik för mänskliga rättigheter, miljö och god förvaltning som är förenlig med deras strategi för tillbörlig aktsamhet, inbegripet genom till exempel ramavtal, avtalsklausuler, antagandet av uppförandekoder eller genom certifierade och oberoende revisioner. Företagen ska säkerställa att deras inköbspolitik inte medför eller bidrar till en potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning.
9. Företagen ska regelbundet kontrollera att underleverantörer och leverantörer fullgör sina skyldigheter enligt punkt 8.

*Artikel 5***Berörda parter deltagande**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen i ärligt uppsåt genomför ändamålsenliga, meningsfulla och välinformerade samtal med relevanta berörda parter vid fastställandet och genomförandet av deras strategi för tillbörlig aktsamhet. Medlemsstaterna ska särskilt garantera att fackföreningar på relevant nivå, inbegripet sektoriell nivå, nationell nivå, unionsnivå och global nivå, och arbetstagarrepresentanter har rätt att delta i fastställandet och genomförandet av strategin för tillbörlig aktsamhet i ärligt uppsåt med deras företag. Företagen får prioritera samtal med de parter som berörs i störst utsträckning. Företagen ska föra samtal och involvera fackföreningar och arbetstagarrepresentanter på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till deras storlek och verksamheternas art och sammanhang.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att berörda parter har rätt att begära att företaget samttalar med dem angående för dem relevant potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning, i enlighet med vad som avses i punkt 1.
3. Företagen ska säkerställa att berörda eller potentiellt berörda parter inte utsätts för risker genom att delta i de samtal som avses i punkt 1.
4. Arbetstagarrepresentanter ska informeras av företaget om strategin för tillbörlig aktsamhet och dess genomförande och ges möjlighet till inflytande i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG⁽¹⁰⁾ och 2009/38/EG⁽¹¹⁾ respektive rådets direktiv 2001/86/EG⁽¹²⁾. Dessutom ska rätten till kollektivförhandlingar respekteras helt och fullt, i enlighet med särskilt ILO:s konventioner 87 och 98, Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och den europeiska sociala stadgan från Europarådet liksom besluten från ILO:s kommitté för föreningsfrihet,

⁽¹⁰⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen (EGT L 80, 23.3.2002, s. 29).

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/38/EG av den 6 maj 2009 om inrättande av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare (EUT L 122, 16.5.2009, s. 28).

⁽¹²⁾ Rådets direktiv 2001/86/EG av den 8 oktober 2001 om komplettering av stadgan för europabolag vad gäller arbetstagarinflytande (EGT L 294, 10.11.2001, s. 22).

Onsdagen den 10 mars 2021

ILO:s expertkommitté för tillämpning av konventioner och rekommendationer (CEACR) och Europarådets kommitté för sociala rättigheter (ECSR).

Artikel 6

Offentliggörande av och underrättande om strategin för tillbörlig aktsamhet

1. Medlemsstaterna ska, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess, säkerställa att företag gör sin mest aktuella strategi för tillbörlig aktsamhet, eller den redovisning inklusive riskbedömning som avses i artikel 4.3, allmänt tillgänglig och åtkomlig utan kostnad, särskilt på företagens webbplatser.

2. Företagen ska överlämna strategin för tillbörlig aktsamhet till sina arbetstagarrepresentanter, fackföreningar och affärsförbindelser samt, på begäran, till en av de nationella behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 12.

Företagen ska på begäran lämna relevant information om sin strategi för tillbörlig aktsamhet till potentiellt berörda parter på ett sätt som är lämpligt för dessa parters sammanhang, till exempel genom att ta hänsyn till det officiella språket i det land där de berörda parterna är hemmahörande.

3. Medlemsstaterna och kommissionen ska säkerställa att företagen laddar upp sin strategi för tillbörlig aktsamhet, eller den redovisning inklusive riskbedömning som avses i artikel 4.3, på en europeisk centraliserad plattform, övervakad av de nationella behöriga myndigheterna. En sådan plattform kan vara den gemensamma europeiska kontaktpunkt som avses i kommissionens nya handlingsplan för en kapitalmarknadsunion (COM(2020)0590). Kommissionen ska tillhandahålla en standardmall för att ladda upp strategin för tillbörlig aktsamhet på den europeiska centraliserade plattformen.

Artikel 7

Tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy

Detta direktiv påverkar inte de skyldigheter som vissa företag har enligt direktiv 2013/34/EU att i sina förvaltningsberättelser inkludera en redovisning av icke-finansiell information, bland annat en beskrivning av företagets politik när det gäller åtminstone miljö-, social- och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter, frågor om bekämpning av korruption och mutor samt de förfaranden för tillbörlig aktsamhet som genomförts.

Artikel 8

Utvärdering och översyn av strategin för tillbörlig aktsamhet

1. Företagen ska minst en gång om året utvärdera ändamålsenligheten, lämpligheten och genomförandet av sin strategi för tillbörlig aktsamhet och revidera strategin om man i samband med utvärderingen kommer fram till att revidering måste göras.

2. Utvärderingen och revideringen av strategin för tillbörlig aktsamhet ska genomföras i samtal med berörda parter och med fackföreningars och arbetstagarrepresentanters deltagande på samma sätt som vid fastställandet av strategin för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 4.

Artikel 9

Klagomålsmekanismer

1. Företagen ska erbjuda en klagomålsmekanism, både som en mekanism för att på ett tidigt stadium öka medvetenheten om risker och som ett system för medling, som gör det möjligt för alla berörda parter att framföra rimliga farhågor om potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen har möjlighet att erbjuda en sådan mekanism genom samarbetslösningar med andra företag eller organisationer, genom att delta i klagomålsmekanismer som är gemensamma för flera parter eller ansluta sig till ett globalt ramavtal.

2. Klagomålsmekanismerna ska vara legitima, tillgängliga, förutsebara, säkra, likvärdiga, öppna, förenliga med rättigheterna och anpassningsbara enligt vad som anges i effektivitetskriterierna för klagomålsmekanismer utanför domstol i princip 31 i FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och i allmän kommentar nr 16 från FN:s kommitté för barnets rättigheter. Mekanismerna ska medge anonyma eller konfidentiella klagomål, i enlighet med nationell rätt.

Onsdagen den 10 mars 2021

3. Klagomålsmekanismen ska ge snabba och effektiva svar till berörda parter, både vid varningar och vid framförande av farhågor.
4. Företagen ska rapportera om rimliga farhågor som har framförts via deras klagomålsmekanismer och regelbundet rapportera om hur arbetet fortskrider i dessa. All information ska offentliggöras på ett sätt som inte äventyrar de berörda parternas säkerhet, inbegripet genom att inte avslöja deras identitet.
5. Klagomålsmekanismerna ska kunna lämna förslag till företaget om hur potentiell eller faktisk negativ inverkan kan hanteras.
6. Företagen ska fatta beslut med beaktande av berörda parters ståndpunkt när de utvecklar klagomålsmekanismer.
7. Att vända sig till en klagomålsmekanism ska inte vara ett hinder för tillgång till rättslig prövning.

*Artikel 10***Avhjälpande åtgärder utanför domstol**

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett företag, när det fastställer att det har orsakat eller bidragit till negativ inverkan, sörjer för den avhjälpande processen eller samarbetar med denna. När ett företag fastställer att det har direkt koppling till negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning ska det efter bästa förmåga samarbeta med den avhjälpande processen.
2. Den avhjälpande åtgärden får föreslås som ett resultat av medling via den klagomålsmekanism som fastställs i artikel 9.
3. Den avhjälpande åtgärden ska fastställas i samråd med berörda parter och kan bestå av ekonomisk eller annan ersättning, återinsättning i tjänst, offentlig ursäkt, restitution, rehabilitering eller ett bidrag till en undersökning.
4. Företagen ska förhindra att ytterligare skada uppkommer genom att ge garantier för att den aktuella skadan inte kommer att upprepas.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett företags förslag till avhjälpande åtgärd inte hindrar berörda parter från att väcka civilrättslig talan i enlighet med nationell rätt. I synnerhet ska drabbade inte vara skyldiga att söka utomrättslig prövning innan de väcker talan vid domstol, och inte heller ska pågående förfaranden i en klagomålsmekanism hindra de drabbades tillgång till rättslig prövning. Avgöranden som utfärdats av en klagomålsmekanism ska vederbörligen beaktas av domstolar men ska inte vara bindande för dem.

*Artikel 11***Sektorielement handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet**

1. Medlemsstaterna får uppmuntra till antagande av frivilliga sektoriella eller sektorsövergripande handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet på nationell nivå eller unionsnivå som syftar till att samordna företagens strategier för tillbörlig aktsamhet.

Företag som deltar i sektoriella eller sektorsövergripande handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet ska inte undantas från de skyldigheter som anges i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att relevanta berörda parter, särskilt fackföreningar, arbetstagarrepresentanter och organisationer i civilsamhället har rätt att delta i fastställandet av sektoriella handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet, utan att det påverkar varje företags skyldighet att följa bestämmelserna i artikel 5.
3. Sektoriella handlingsplaner för tillbörlig aktsamhet får ha en gemensam klagomålsmekanism för de företag som omfattas. Klagomålsmekanismen ska vara utformad i enlighet med artikel 9 i detta direktiv.
4. Vid framtagande av sektoriella klagomålsmekanismer ska hänsyn tas till berörda parters ståndpunkt.

Onsdagen den 10 mars 2021

*Artikel 12***Tillsyn**

1. Varje medlemsstat ska utse en eller flera nationella behöriga myndigheter som ska ansvara för tillsynen av tillämpningen av detta direktiv, såsom det har införlivats med nationell lagstiftning, och för spridning av bästa praxis i fråga om tillbörlig aktsamhet.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de nationella behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med punkt 1 är oberoende och har de personella, tekniska och finansiella resurser, de lokaler och den infrastruktur och sakkunskap som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter på ett effektivt sätt.
3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen de behöriga myndigheternas namn och adresser senast den ... [dagen för införlivandet av detta direktiv]. Medlemsstaterna ska informera kommissionen om alla ändringar av de behöriga myndigheternas namn och adresser.
4. Kommissionen ska, även på internet, offentliggöra en förteckning över behöriga myndigheter. Kommissionen ska se till att förteckningen hålls uppdaterad.

*Artikel 13***Undersökningar av företag**

1. Medlemsstaternas behöriga myndigheter, enligt vad som avses i artikel 14, ska ha befogenhet att genomföra undersökningar för att säkerställa att företag fullgör de skyldigheter som fastställs i detta direktiv, inbegripet företag som redovisat att de inte har upptäckt någon potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning. De behöriga myndigheterna ska ha rätt att utföra kontroller av företag och att intervjua berörda parter som har påverkats eller skulle kunna påverkas, eller deras representanter. Sådana kontroller kan omfatta undersökning av företagens strategi för tillbörlig aktsamhet, klagomålsmekanismens funktion och kontroller på plats.

Företagen ska lämna allt bistånd som behövs för att underlätta för de behöriga myndigheterna att genomföra sina undersökningar.

2. De undersökningar som avses i punkt 1 ska genomföras antingen med utgångspunkt i en riskbedömning eller till följd av att den behöriga myndigheten har relevant information om att ett företag misstänks ha åsidosatt skyldigheter enligt detta direktiv, inbegripet på grundval av motiverade och rimliga farhågor som framförts av en tredje part.
3. Kommissionen och de nationella behöriga myndigheter som avses i artikel 12, ska göra det möjligt för tredje part att framföra motiverade och rimliga farhågor, i enlighet med vad som avses i punkt 2 i denna artikel, exempelvis genom harmoniserade formulär för att framföra farhågor. Kommissionen och de behöriga myndigheterna ska säkerställa att den klagande har rätt att begära att de framförda farhågorna behandlas konfidentiellt eller anonymt, i enlighet med nationell rätt. De nationella behöriga myndigheter som avses i artikel 12 ska säkerställa att formuläret även kan fyllas in elektroniskt.
4. Den behöriga myndigheten ska inom rimlig tid underrätta den klagande om hur undersökningen fortskrider och om resultatet av den, särskilt om det behövs ytterligare undersökningar eller samordning med en annan tillsynsmyndighet.
5. Om en behörig myndighet till följd av de åtgärder som vidtagits i enlighet med punkt 1 upptäcker fall där ett företag har underlåtit att följa detta direktiv ska den ge det berörda företaget en lämplig tidsfrist för att vidta avhjälpande åtgärder, om sådana åtgärder är möjliga.
6. Om underlåtenheten att följa detta direktiv direkt skulle kunna leda till irreparabel skada ska medlemsstaterna ge en behörig myndighet rätt att besluta att det berörda företaget ska vidta interimistiska åtgärder eller, i överensstämmelse med proportionalitetsprincipen, förordna om tillfälligt upphörande av verksamheten. Om det rör sig om ett företag under en icke-medlemsstats jurisdiktion som bedriver verksamhet på den inre marknaden kan det tillfälliga upphörandet av verksamheten innebära ett förbud mot att verka på den inre marknaden.
7. Medlemsstaterna ska föreskriva sanktioner i enlighet med artikel 18 för företag som inte vidtar avhjälpande åtgärder inom den fastställda tidsfristen. Behöriga nationella myndigheter ska kunna utdöma administrativa sanktionsavgifter.

Onsdagen den 10 mars 2021

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att de nationella behöriga myndigheterna för ett register över de undersökningar som avses i punkt 1, med angivande av, framför allt, undersökningarnas art och resultat liksom eventuella meddelanden om avhjälpande åtgärder som har utfärdats i enlighet med punkt 5. Behöriga myndigheter ska publicera en årlig verksamhetsrapport med de allvarigaste fallen av bristande efterlevnad och hur de hanterades, med vederbörlig hänsyn till affärssekretess.

Artikel 14

Riktlinjer

1. För att skapa klarhet och förutsebarhet för företag och för att säkerställa att de agerar på ett inbördes konsekvent sätt, ska kommissionen, i samråd med medlemsstaterna och OECD, och med bistånd av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och genomförandeorganet för små och medelstora företag, offentliggöra allmänna icke-bindande riktlinjer för företag om hur de bäst fullgör skyldigheterna för tillbörlig aktsamhet i detta direktiv. Riktlinjerna ska ge praktisk vägledning om hur proportionalitet och prioritering vad gäller inverkan, sektorer och geografiska områden, kan tillämpas på skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet beroende på företagets storlek och sektor. Riktlinjerna ska göras tillgängliga senast den ... [18 månader efter dagen för ikraftträdandet av detta direktiv].

2. Kommissionen får, i samråd med medlemsstaterna och OECD, och med bistånd av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och genomförandeorganet för små och medelstora företag, utarbeta särskilda icke-bindande riktlinjer för företag som är verksamma inom vissa sektorer.

3. Vid utarbetandet av de icke-bindande riktlinjer som avses i punkterna 1 och 2 ovan ska vederbörlig hänsyn tas till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, ILO:s trepartsförklaring om principer för multinationella företag och socialpolitik, OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, OECD:s riktlinjer för ansvarsfulla leveranskedjor för mineraler, OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfulla leveranskedjor i klädes- och skoindustrin, OECD:s vägledning om tillbörlig aktsamhet för ansvar beträffande företagslängivning och värdepapperstecknande, OECD:s och FAO:s gemensamma riktlinjer för ansvarsfulla leveranskedjor i jordbruket, allmän kommentar nr 16 från FN:s kommitté för barnets rättigheter om statliga skyldigheter vad gäller näringslivets inverkan på barnets rättigheter och Unicefs barnrättsprinciper för företag. Kommissionen ska regelbundet se över riktlinjernas relevans och anpassa dem till ny bästa praxis.

4. Landsspecifika faktablad ska uppdateras regelbundet av kommissionen och göras tillgängliga för allmänheten för att ge aktuell information om de internationella konventioner och fördrag som var och en av unionens handelspartner har ratificerat. Kommissionen ska samla in och offentliggöra handels- och tulldata om ursprunget för råvaror, mellanprodukter och slutprodukter och offentliggöra information om de risker för potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön och förvaltningen som är kopplade till bestämda länder eller regioner, sektorer och delsektorer samt produkter.

Artikel 15

Särskilda åtgärder till stöd för små och medelstora företag

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns en särskild portal för små och medelstora företag där de kan söka vägledning och få ytterligare stöd och information om hur de bäst uppfyller sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet.

2. Små och medelstora företag ska vara berättigade till ekonomiskt stöd för fullgörandet av sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet inom ramen för unionens program för stöd till små och medelstora företag.

Artikel 16

Samarbete på unionsnivå

1. Kommissionen ska inrätta ett europeiskt nätverk för tillbörlig aktsamhet för behöriga myndigheter för att, tillsammans med de nationella behöriga myndigheter som avses i artikel 12, säkerställa en samordnad och enhetlig reglerings-, undersöknings- och tillsynspraxis samt informationsutbyte och hålla uppsikt över de nationella behöriga myndigheternas arbete.

Onsdagen den 10 mars 2021

De nationella behöriga myndigheterna ska samarbeta för att se till att kraven i detta direktiv uppfylls.

2. Kommissionen ska, med bistånd av Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och genomförandeorganet för små och medelstora företag, offentliggöra en årlig resultattavla för tillbörlig aktsamhet på grundval av den information som ges av nationella behöriga myndigheter och i samarbete med andra experter och berörda parter i den offentliga sektorn.

Artikel 17

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 3 ges till kommissionen för en period på 5 år från och med den ... [den dag då detta direktiv träder i kraft].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 3 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 3 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på tre månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med tre månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 18

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa proportionella sanktioner vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de genomförs. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och ska ta hänsyn till hur allvarliga överträdelserna är och huruvida överträdelsen har ägt rum upprepade gånger.
2. Medlemsstaternas behöriga myndigheter får särskilt utfärda proportionella sanktionsavgifter som beräknas på grundval av företagets omsättning, tillfälligt eller permanent utesluta företag från att delta i offentliga upphandlingar, att få statligt stöd eller att delta i offentliga stödordningar inbegripet exportkrediter och lån, beslagta råvaror och fastställa andra lämpliga administrativa sanktioner.

Artikel 19

Skadeståndsansvar

1. Det faktum att ett företag uppfyller kraven på tillbörlig aktsamhet fritar inte företaget från det skadeståndsansvar som det kan ådra sig enligt nationell rätt.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de har ansvarsordningar genom vilka företag, i enlighet med nationell rätt, kan hållas ansvariga och vidta avhjäljande åtgärder för skada som uppstår till följd av potentiell eller faktisk negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna, miljön eller god förvaltning som de, eller företaget som de kontrollerar, har orsakat eller bidragit till genom handlingar eller underlåtenheter.

Onsdagen den 10 mars 2021

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att den ansvarsordning som avses i punkt 2 är så beskaffad att företag inte hålls ansvariga för en skada om de kan bevisa att de har iakttagit all vederbörlig omsorg i enlighet med detta direktiv för att undvika skadan i fråga, eller att skadan skulle ha uppstått även om all vederbörlig omsorg hade iakttagits.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att preskriptionstiden är rimlig för skadeståndsanspråk angående skada till följd av negativ inverkan på de mänskliga rättigheterna och miljön.

Artikel 20

Internationell privaträtt

Medlemsstaterna ska säkerställa att relevanta bestämmelser i detta direktiv betraktas som överordnade tvingande bestämmelser i linje med artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007⁽¹³⁾.

Artikel 21

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den ... [senast 24 månader efter detta direktivs ikraftträdande] sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

2. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

3. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 22

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

⁽¹³⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) (EUT L 199, 31.7.2007, s. 40).